

Let Not The Light  
Of Freedom  
Be Extinguished!



# AMERICAN

## AMERIŠKA DOMOVINA

SLOVENIAN MORNING NEWSPAPER

Vol. 101, No. 43

Nationwide over 200,000 American Slovenians

USPS 0241001

AMERIŠKA DOMOVINA, NOVEMBER 11, 1999

ISSN Number 0164-68X

60¢

# Pope's Visit to Slovenia had some political innuendoes

SAN FRANCISCO — Pope John Paul II paid a flying visit to Slovenia on Sunday, Sept. 19, his second to this small, mainly Catholic, Alpine country. *Alenka Lawrence, who was a member of the press party accompanying the Pope, reports:*

The Pope was met at the airport of the northern city of Maribor by the Slovenian President, Milan Kučan. Mr. Kučan may be a former Communist and from a Protestant family but his country owes a special debt of gratitude to the Pope. The Vatican was the first state to recognize Slovenia's independence from Yugoslavia in 1991, closely followed by the European Union.

The purpose of the Pope's visit, one of his shortest-ever foreign trips, lasting just 12 hours, was to beatify the nineteenth-century bishop, Anton Martin Slomšek, the first Slovenian to be set on the road to sainthood.

At a time when Slovenia was part of the Hapsburg empire, Bishop Slomšek worked tirelessly to promote Slovenian language, culture and education. The mother-tongue he was fond of saying, is the key to a nation's spiritual redemption. By all accounts he was an extremely likeable man, very much in tune with his largely peasant flock. His religious handbook for children, "Blaise and Agnes at Sunday School," was used throughout central Europe and as far afield as Russia.

He was also an early ecumenist, urging Christians from east and west to work together. What endears him to many Slovenians is that he had his own vineyard and encouraged people to drink some good wine after a hard day's work.

His greatest achievement, however, was to move the seat of his diocese of Lavant from Austrian territory to Maribor in 1859 three years before his death, thus uniting all the Slovenian Catholics in the region and sparking a national consciousness which eventually was to lead to Independence.

The Pope, who looked rested after a spell at his summer residence at Castel Gandolfo, received an ecstatic welcome from a crowd of about 150,000 gathered for the outdoor beatification Mass at a country estate near Maribor. Among them were many visitors from neighboring countries, including Austria Hungary and Croatia. The loudest applause came when the Pope condemned "extreme nationalism and cruel ethnic cleansing" in the Balkans to the south. Bishop Slomšek, said the Pope, had shown that you can be a sincere patriot while at the same time cooperating with those of different faiths, cultures and nationalities.

To the delight of the gathering, and no doubt of the spirit of Bishop Slomšek himself, the Pope spoke *entirely in Slovenian*, except for short prayers in the languages of some of the guests at the ceremony. In Croatian he prayed for the victims of totalitarian regimes, referring to a mass grave recently discovered near Maribor.

The Pope was careful not to name names, although his audience would have known that the victims - in this case probably Croats - are widely assumed to have been some of those massacred by Tito's Communist partisans after the end of the Second World War. Many of those present saw the Pope's prayer as a shrewd move. The matter of

some 15,000 Catholics slaughtered by the partisans still casts a murky shadow over Slovenia's history, and has only recently been openly discussed. Those calling for justice for the victims maintain that only

(Continued on page 6)

### Rev. Cerne Visits

Rev. Joseph Cerne, currently Associate Pastor of St. Peter's Church in Ljubljana, Slovenia, and former Graduate Student at John Carroll University, will be in Cleveland over the weekend of Nov. 12-14. He will be a deacon at the 10 a.m. Latin Mass on Sunday, Nov. 14 in St. Rose Church, 11411 Detroit Ave., Cleveland.

### Start the next thousand years with Veseli Godci

Veseli Godci Orchestra and Rev. John Kumše, pastor of St. Mary's Church in Collinwood invite you to a New Year's Eve dinner-dance at the Slovenian Home, 15810 Holmes Avenue in Cleveland.

Proceeds from the event go towards painting of the interior of St. Mary church.

Tickets can be purchased at the rectory, 15519 Holmes Avenue or reserve a table by calling 216-761-7740.

## Judge Pryatel Remembers College; Gives Generous Gift

Stricken by polio during childhood, retired appellate Judge August Pryatel used crutches throughout his four years at Hiram College. "It was difficult," said Pryatel, who graduated in 1936. "If a crutch tip came down on a coin or a pencil, I would fall."

With his experience in mind, the former judge set out to buy something for the college that kept him going with scholarships and a part-time job when college was

only a dream for many Depression-era young people.

Pryatel put up \$50,000 for a unique purchase - an amount matched by his friend, Progressive Chairman and CEO Peter B. Lewis. Their donations bought an elevator for Hiram's Kennedy Center.

When the lift was dedicated recently, Pryatel took the inaugural ride.

Sarah Crump  
*The Plain Dealer*

## Polensek Elected President Cleveland City Council

The members of Cleveland City Council unanimously elected Councilman Michael D. Polensek of Ward 11 as its new Council President.

Councilman Polensek, elected without opposition, was sworn in by Councilwoman Fannie Lewis, Ward 7. The new Council President immediately rescinded all committee chairmanships and assignments and cancelled the Monday, Nov. 8 council meeting and all committee meetings scheduled for this week.

Councilman Polensek has served the citizens of Cleveland since 1978. He is affectionately referred to as the dean of Council and has been elected to 7 consecutive terms.

Mr. Polensek is married to Kathy and is the proud father of five children, Lisa, Deana, Michael, Lauren and Andrew. Polensek is an active member of St. Mary's Catholic Church in Collinwood.

"Be involved, be on the move, and do not give up until the end of your life." - Leon Stukelj

## Leon Stukelj, oldest Olympic champion, dies in Slovenia

LJUBLJANA, Nov. 8 — The oldest surviving Olympic champion, Slovenian gymnast Leon Stukelj has died just four days short of his 101st birthday, according to the Slovenian news agency STA and Reuters.



Stukelj, a medallist in the 1924, 1928 and 1936 Olympics, died of a heart attack on Sunday.

International Olympic Committee President Juan Antonio Samaranch was among prominent figures from the sporting world who attended Stukelj's 100th birthday celebrations last November 12 in the gymnast's birthplace, Novo Mesto, Slovenia.

At the time he attributed his long life to remaining active, not smoking, and drinking one glass of wine a week.

His dream, he said, was to attend the Sydney Olympics in 2000.

Stukelj, who was only two years younger than the modern Olympics, won six medals including two golds in the Paris Games of 1924 on the horizontal bar and in the all-around competition.

Stukelj called an ambulance in the middle of Sunday night and died soon afterwards in Maribor hospital.

"... Stukelj's death is a huge loss for us. He was a

living legend, founder of Slovenia's Olympic committee and the country's image abroad was tightly linked to him," Tone Jagodic, general secretary of Slovenian Olympic Committee, said.

Stukelj was named Slovenian personality of the year by local press in 1998.

He was born on November 12, 1898 in Novo Mesto in southeast Slovenia where he was greeted by thousands during last year's celebration of his 100th birthday.

At age 100 he was still able to exercise regularly on the rings installed at his home in Maribor more than 50 years ago.

Stukelj, whose portrait has been used on Slovenian stamps, won his golds competing for Yugoslavia.

He missed the 1932 Los Angeles Olympics because Yugoslavia was unable to pay for the trip.

In 1992, Stukelj attended the opening ceremony of the Barcelona Olympics and watched athletes from Slovenia march behind their own flag for the first time.

He also won 14 medals at world championships.

Stukelj was an honorary guest at the Centennial Olympic Games in 1996 in Atlanta where he sat with President Clinton.

**Jim's Journal**

By Jim Debevec



Here's one for all Slovenian Mensa wanna-be's:  
What is between heaven and earth?

Give up? The answer is: and.

Unfortunately, there's more.

If Mr. and Mrs. Bigger had a baby, who would be the biggest of the three?

Answer: the baby. Why?  
Because he is a little bigger.

Anyhow, what shall we talk about this week? There seems to be a variety of topics.

As is mentioned in two American Home articles this week, the song "Jack on St. Clair" polka was selected by members of the Cleveland Polka Foundation as one of the all-time hits. My father, James, was nicknamed "Jaka" or "Jack," and he had his business on St. Clair Avenue which is where the American Home is still located in the heart of the so-called old Slovenian neighborhood. Therefore, when I hear the song "Jack on St. Clair," I like to think of my father. The Eddie Habat song will be enshrined into the Polka Hall of Fame on Saturday, Nov. 27 at the Awards Show in Euclid, Ohio.

Congratulations to Mike Polensek who was elected President of the Cleveland City Council. Mike is a genuine nice guy and has worked tirelessly for his Collinwood neighborhood and the City of Cleveland for over 20 years. He is well deserving of this prestigious honor and we are all especially proud of him!

We were at the 80th anniversary celebration of the Newburgh Slovenian National Home on E. 80th Street last Saturday evening. Anna Mae Mannion and the other Board of Directors put on a worthy banquet.

The hall looks great with a brand-new shiny dance floor, replacing the previous one which was water damaged. - The food served was delicious. The banquet hall was filled with many wonderful Slovenian friends who were delighted to be there for the auspicious occasion.

Congratulations to the people running the "Nash" (as they like to call themselves) and all their loyal supporters.

A few months ago a local TV station tried to show the Amish in a vile light by taking videos of them drinking beer - in a barn. They got their video footage by hiding the camera in a shopping bag and cutting out a hole in the side. (Tsk, tsk.)

They attempted to make the Amish look bad. They only succeeded in making themselves look foolish.

Everyone knows that basically the Amish are good people. If you want to get away from the hectic pace of the city and go to a place in the country where you can relax among honest people, you take an hour-and-a-half ride south of Cleveland to Holmes County. It is one of the most rewarding experiences we have left in this country.

A friend of mine has a grocery store near an Amish settlement. He gave keys to various people and told them when he's not around, and they want to buy something, to just go into the store, take what they want, and write it down.

He showed me a dozen notes. They read something like this. "I owe you 50 cents for a Coke - Calib," or "I took a bag of potato chips and owe you \$1.25 - signed Hiram."

The Amish are good people and well respected by the rest of us. Any attempt to portray them otherwise is misleading, irresponsible, and especially, implausible.

\*

A few more thoughts about traveling in Slovenia. One of the drawbacks at some of the hotels is they still take your passports. The clerks won't give you the room keys unless you hand over the passport. A few of the people on our tour refused to hand over their passports saying they worked too hard to earn them!

They waited while the clerks registered the names

**100 WORDS MORE OR LESS**

by John Mercina

**You Think You Know Everything?**

The following "useless info" was found on the Internet. Unless you are a "genius", you may feel like the fellow in the picture above, while trying to figure out what the correct answers are.

- ◆ What is the full name for the city of Los Angeles?
- ◆ Are ingrown toenails hereditary?
- ◆ Three of the six men playing the Three Stooges were brothers. Who were they?
- ◆ What did Charlie Brown's father do for a living?
- ◆ What is the correct term for the symbol of the pound key on a keyboard?
- ◆ How many kernels of corn does a typical ear of corn have?
- ◆ What does the word "Canada" mean?
- ◆ How many muscles does each cat have?
- ◆ What did Al Capone's business card say his profession was?
- ◆ What is a pregnant goldfish called?
- ◆ How many grooves are in the edge of a quarter?
- ◆ What is the term for plastic things on the end of a shoelace?
- ◆ What is the name of the dog on the Cracker Jack box?
- ◆ Who was Thelma Pickles?
- ◆ In England, Speaker of the House is not allowed to ???
- ◆ Who has the largest eyes in the world?
- ◆ What is a group of unicorns called?
- ◆ What is the only planet without a ring?

Answer 14 of above 18 questions correctly and you will receive a valuable prize.  
Please send your answers to AD, c/o John Mercina, 6117 St.Clair Ave, Cleveland, Ohio 44103-1692. Please include your name and address so we can send you the prize and give you an honorable mention in AD.

***It's Cool To Be Slovenian!***

and numbers into their computers then handed the passports back. The rest of the vacationers received their passports within an hour or two or the next morning. You have to keep thinking not to forget your passport or you are in big trouble the next time you need it. Passports should be used to keep tabs on visitors when they enter the country and not at each hotel.

Some things change; some things remain the same.

Comments to: Jim's Journal, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, OH 44103; fax: (216) 361-4088; or e-mail: ah@buckeyeweb.com

**Slovenian Soul Music**

By Rudy Flis

I am holding the Thanksgiving Issue of the "Quarterly" in my hand, the publication put out by the National Cleveland Style Polka Hall of Fame and it's interesting reading.

What caught my eye is "Greatest All Time Hits" and the selections by you folks this year. "Jack on Saint Clair Polka" and "Night in May" Waltz are two great picks.

I think it is fitting that music and memory start with the letter "M." Music of my heritage is memory of my heritage. Example: play the "Beer Barrel Polka," and I see my Dad, smiling, as he is by my brother Mickey, playing the accordion and my Dad's favorite polka is "Beer Barrel Polka."

The waltz "Over Three Hills," that's my Mom and her favorite Slovenian song. "Over Three Hills" waltz will always be, to me, Mrs. Frances Flis, my Mom. The summer of '52 just before I left for the Army. Therese and I were at the "Record Rendezvous," in downtown Cleveland, in a booth, playing Eddie Habat's "Jack on St. Clair." The "Night in May" waltz - if I hear it, I sing it.

Then, the other day, Nov.

4, just a few minutes after 4 p.m., on 1330 AM Tony Petkovsek played a song that Josephine Lausche and Mary Udovich sang - it was just beautiful. Then comes the instrumental part and "Bingo," I'm home with my Mom and Dad, brothers and sisters, as the theme for the 10:30 a.m. Sunday morning Slovenian program flows from our radio, smack into the tantalizing odors from my Mom's kitchen. How vivid the memory.

The music of my heritage, from old to present, I enjoy as it sooths my soul. I pray our young energetic musicians will strive to promote our polkas and waltzes.

But at the same time, I must admit, when I hear an old tune that jogs my memory, that tune usually melts me.

I remember at the time of Doc Lausche's death Tony Petkovsek played many, many songs by Doc Lausche on the afternoon polka radio show. How I wish I could have recorded that program dedicated to the great "Doc Lausche."

Doc Lausche may be an eternity away, but not when I hear his music and feel it's touch on my soul.

You see, Slovenian polkas and waltzes are my soul music.

**Cruise Giants**  
The newest division of  
Euclid Travel

Call us first when planning your cruise.  
Never pay brochure price again!  
Specials only available through



Division of Euclid Travel  
[www.cruisegiants.com](http://www.cruisegiants.com)  
[cruise@cruisegiants.com](mailto:cruise@cruisegiants.com)

22078 Lakeshore Blvd.  
Euclid, Ohio 44123  
1-216-261-1050

Look for the special deals on our web site.

# To Your Health and Longevity

(Continued)

By Frederick E. Krizman,  
L.L.D.

## Information about the Patient Self-determination Act.

The patient Self-Determination Act became effective December 1, 1991. This Federal law requires healthcare organizations to do several things. The following are two important requirements:

1. First the law requires facilities to advise each patient of his/her basic right to make decisions about the medical and other health care he/she receives. You should know that:

You have the right to make decisions about your

medical treatments/health care, both at the time the medical treatment is being considered and in advance of the time of its consideration.

What exactly does this mean? It means that:

After admission the facility will be providing services, treatments and other health care measures to you according to your doctor's orders. If you do not want certain services, treatments or measures; you have the right to tell our staff and your doctor that you do not want them.

Additionally, it means that you have the right to fill out a special form(s) that gives your doctor informa-

tion about the kind of care you want, if you should become too ill and unable to tell your doctor what care you want.

The Federal law also requires the facility to ask you if you have completed and signed the ADVANCED DIRECTIVES.

If you have any questions about this information, please ask for clarification from your providers or caretakers. We also encourage you to discuss the Advance Directives with your family, doctor, clergy and lawyer before signing the documents.

(To Be Continued)

## Cultural Garden Annual Meeting

You are invited to attend the 1999 annual meeting of the Slovenian Cultural Garden Association on Monday, Nov. 15. It will be held in St. Mary's School Meeting Room, 15519 Holmes Ave., Cleveland at 7:30 p.m.

The agenda will include status reports on the progress of the Slovenian Cultural Garden Association and its committees from current board members, committee chairpersons and officers.

Restoration, development and preservation are the benchmarks for the garden's future. The Association plans to outline concerns regarding infrastructure, architecture, landscaping, monumental and commemorative statuary, maintenance, and special programming.

Following this presentation, a discussion will be held regarding future plans for the garden and the Association. We all realize it takes a long time to accom-

plish something worthwhile and the officers and board members are preparing to move the Garden and the Association into the next millennium.

We cannot do this alone. Donations and volunteers provide much hope for the success of this great endeavor. A membership drive was initiated nearly a year ago and continues to grow. If you are interested in helping with the Slovenian Cultural Garden or becoming a member please do not hesitate to contact the association and/or attend the annual meeting.

You may contact the Slovenian Cultural Garden Association through Mary Ann Vogel, Chairperson (216) 383-9307; Lou Zele, Membership Chairman (216) 481-3118; or Mary Louise Jesek PR and Educational Chair (216) 486-7587 or e-mail mlajesek@aol.com

"Frequent Flyers Should Stay on the Move,"  
Women's Health Advisor, 4/99

## Slovenian Artists Holiday Show

The Slovenian American National Art Guild holds its annual Holiday Artists and Crafts Show and Sale on Sunday, Nov. 21 at the Slovenian Society Home, 20713 Recher Avenue, Euclid, Ohio from 11 a.m. to 5 p.m. Free admission.

Our artists display original art work in a range of medias and subjects, and the crafters have items for everyone on your gift list. Additional tables offer exhibits of holiday customs for St. Nicholas Day, decorations for cookies, ethnic

items, pastry table, demonstrations, food and refreshments.

The Genealogy display always sparks interest as more and more people explore ancestral roots.

Come in and purchase your holiday poticas, a much sought after item with brisk sales.

Hope you are planning to stop in and browse, talk to the artists, and spend a few hours with your friends.

--Doris Sadar  
Publicity

## Veterans Benefits Reflect Nation's History

(NAPS)—The United States has the world's most comprehensive system of assistance for military veterans. Veterans benefits can be traced to 1636, when the Pilgrims of Plymouth Colony passed a law stating that disabled soldiers would be supported by the colony.

Today's veterans benefits reflect our nation's history. The Continental Congress of 1776 encouraged enlistment for the Revolutionary War by providing pensions for wounded soldiers. This was the forerunner of the Department of Veterans Affairs' (VA) current disability compensation program, establishing the principle that government should protect veterans against future hardships.

The Civil War was the nation's bloodiest conflict. President Lincoln signed legislation authorizing the federal government to purchase ground near battlefields for use as national cemeteries, "for soldiers who shall have died in the service of the country." Today, VA operates 117 national cemeteries offering free burial to veterans, and will open two more by the beginning of 2000.

World War I resulted in the enactment of several veterans programs administered by separate agencies. Consolidation of these agencies led to the creation of the Veterans Administration in 1930.

World War II saw more U.S. citizens in uniform than ever before, and as the war came to an end, there was concern about how the U.S. would handle the return of 16 million servicemen and women to civilian life. The Service members' Readjustment Act of 1944, better known as the GI Bill of Rights, was the answer.

Signed into law by President Franklin D. Roosevelt, the GI Bill is acknowledged as one of the most significant pieces of legislation in U.S. history. It introduced a broad range of readjustment programs led by education benefits and home loan guarantees.

During the Korean War, VA



moved quickly to assure service members that they would receive the same type of benefits as veterans of World War II.

The turbulent times surrounding the Vietnam War left many veterans feeling isolated and alienated. In response, VA established neighborhood Vet Centers to help veterans deal with psychological issues and provide treatment for post-traumatic stress disorder. Education programs were highly successful; nearly 80 percent of Vietnam veterans received VA education benefits, surpassing veterans from both World War II and the Korean War.

For the first time in history, women made up a significant part of the active duty force during the Gulf War, more than 13 percent. A number of returning veterans reported a variety of illnesses. VA established a Gulf War registry to track their health and leads federal research into causes and treatments for these health problems.

VA's world-renown medical research program is part of its veterans health-care system. It is the nation's largest integrated health-care system, with more than 1,100 locations of care.

There are 25 million veterans in the U.S. An estimated 70 million persons, one-third of the U.S. population, are veterans, dependents or survivors of veterans and are potentially eligible for VA benefits and services. For information about veterans benefits, call toll free 1-800-827-1000 or check on the Internet at [www.va.gov](http://www.va.gov).

## American Home on Web

You can e-mail notices, articles, information directly to the American Home newspaper at

[ah@buckeyeweb.com](mailto:ah@buckeyeweb.com)



In architecture, a buttress is a projecting support built into or against the external wall of a building. A flying buttress is an arch that transfers the weight of the ceiling to a lower support.

You are cordially invited to attend an

## Open House

at the newly renovated

## Dan Cosic Funeral Home 17010 Lakeshore Blvd. Cleveland, Ohio 44110 (Formerly Grdina's)

Sunday, November 14, 1999  
From 1:00 to 5:00 P.M.

Light Refreshments Will Be Served

Come see our new completely renovated facility and our commitment to the community.

Your Hosts:

Dan Cosic and Joe Zevnik

Our new phone number: 216-486-2900

Looking forward to seeing you there!

# A Glimpse of Slovenia in 1999

By Alice Kuhar

## (Conclusion)

While surfing channels on TV one afternoon, I was stunned to come across the Judge Judy show which is in English with Slovenian subtitles, followed by Oprah Winfrey.

Cans of whole kernel corn can be seen on the shelves in supermarkets and is being enjoyed by more and more folks. Popcorn is becoming a favorite snack.

It's not Beanie Babies in Slovenia but Čuri Muri babies, their own brand of miniature stuffed animals.

Instead of crossroads with traffic lights, some crossroads have a circular island around which there is one-way traffic. Cars flow around this circle called Krožni Tok, which has roads peeling off the circle. It's a way to slow down traffic and prevent traffic coming to a complete stop.

Highway construction is continuing just about every

where. Speed limit on the avto cesta (freeway) in Slovenia and Austria is 130 km or about 85 miles per hour. Petrol cost for regular is 114.40 tolars or about 64¢ a liter which is about \$3.00 a gallon.

Road bumps are being installed to slow traffic on residential streets.

Handicap ramps at crosswalks and entrances to many buildings are becoming quite common.

Was stunned to see new SMART autos whizzing around the streets of Stuttgart, Germany where I spent a few days. These cars are produced by Mercedes and the Swatch watch companies. The tiny 2-door, two passenger compact cars can be seen in vivid colors of yellow and crimson, purple and black, green and gray, etc., and sell for about \$7,000.

Women are all fashionably dressed and the "in" color is black, whether in skirt suits, pants suits or

dresses usually with low-heeled, klunky shoes. Walked down the street next to Sloan Hotel and was surprised to see a large group of people watching a fashion show right on the walk in front of a boutique.

Walk into any record shop and your ears are assaulted by rap music.

Buildings are being built in most village cemeteries with one or more viewing rooms with a built-in kitchen to serve refreshments. The deceased can be viewed behind a glass partition surrounded by flower arrangements. Most visitors bring candles wrapped in cellophane as an offering which the family can use in the future to burn at the grave site.

Cell phones are evident everywhere. Some so small they fit in the palm of your hand. Young children, teenagers and adults can be seen walking on the avenue nonchalantly talking on their MobilTel.

# Food For Thought

TIPS ON TASTE NUTRITION & HEALTH

## Don't Over Look These Ideas For Holiday Leftovers

(NAPS)—Turning holiday leftovers into exciting main dishes can be easy as pie. In this case, turkey pot pie. There's even a way to make a rich and creamy kind of pie for people who are lactose intolerant—those who cannot drink milk or eat foods cooked with milk or milk products.

Making this possible are products that look, taste and cook like milk, but are completely free of lactose and cholesterol. Vitamite non-dairy beverages have B-vitamins, riboflavin, thiamin and calcium but are low in sodium and cholesterol-free.

Vitamite is available in 2 percent and nonfat varieties. Either can be used to prepare this terrific turkey pot pie treat:

### Turkey Pot Pie

1/4 cup vegetable oil  
1/4 cup chopped onion  
1 1/2 cups self-rising flour  
2 cups turkey broth  
1 1/2 cups cooked cubed turkey  
8 oz. package frozen mixed vegetables  
1/2 cup non-dairy margarine  
1/2 cup Vitamite

Preheat oven to 450°. In large skillet, sauté onion in oil; add 1/4 cup of flour, and stir in broth until smooth. Add turkey and vegetables. Pour into a 2-quart casserole dish. Mix together margarine and



Turkey pot pie made with holiday leftovers and a non-dairy milk alternative can hit the spot with family and friends while helping clear some spots in your refrigerator.

remaining flour with a pastry blender; add Vitamite and mix until a dough-like texture. Roll on a floured surface to 1/4" thickness, shape to fit top of casserole dish and place on top of turkey mixture. Bake at 450° for 15 minutes until crust is golden brown.

6 to 8 servings.

For more facts on foods, plus recipes and tips on health, visit [www.vitamite100.com](http://www.vitamite100.com).



## Jadran Concert

Jadran Singing Society will present "20th Century Memories" a concert on Saturday, Nov. 13th at the Slovenian Workmen's Home, 15335 Waterloo Rd., Cleveland.

Dinner will be served between 5 and 6:30 p.m. The Concert commences at 7 p.m.

Dancing to the Fred Zwick Orchestra follows.

Donation is \$18.00.

There is "love" and "venison" in Slovenian

**Tony Petkousek's Radio**  
— SINCE 1961 —  
**WELW - 1330 AM**  
Simulcasting Daily 3-5 pm / Sat. 12 - 2  
  
(KOLLANDER POLKA TOUR HEADQUARTERS)  
971 East 185th Street • Cleveland, Ohio 44119  
  
TONY PETKOSEK • CO HOST— JOEY TOMSICK • Featuring— ALICE KUHAR DUKE MARSH  
PATTY SLUGA  
(216) 481-TONY (8669) or KOLLANDER (216) 692-1000

## Rich Pumpkin Coffeecake

2 packages (16 oz. each) pound cake mix  
4 teaspoons pumpkin pie spice  
2 teaspoons baking soda  
2/3 cup water  
1 1/4 cups Solid Pack Pumpkin (15 or 16 oz. can)  
4 eggs  
Streusel Topping (recipe follows)

Combine pound cake mixes, pumpkin pie spice and baking soda in large mixer bowl. Add water, pumpkin and eggs; beat on medium speed for 3 minutes. Spread half of batter into greased 13 x 9-inch baking pan; sprinkle with half of Streusel Topping. Carefully spread with remaining batter; sprinkle with remaining streusel topping.

Bake in preheated 325° F. oven for 50 to 55 minutes or until wooden pick inserted in center comes out clean. Makes 18 servings.

### Streusel Topping:

Combine 3/4 cup packed brown sugar, 3/4 cup chopped nuts and 1/2 cup all-purpose flour in medium bowl. Cut in 1/3 cup butter or margarine with pastry blender or two knives until crumbly.

## Progressive Slovene Women of America proudly offers the Fourth Edition of Treasured Slovenian and International Recipes

Name .....  
Address .....  
City/State/Zip .....  
Number ordered \_\_\_\_\_ (\$15.00 + \$3. S/H each book)  
(in U.S. Dollars)  
Make checks payable to "PSWA COOKBOOK" Mail  
to  
15335 Waterloo Rd., Cleveland, OH 44110

## FLICKINGER TIRE & AUTO

COMPLETE AUTO REPAIR ON ALL MAKES & MODELS  
INCLUDING 4X4's, LIGHT TRUCKS & MOTOR HOMES

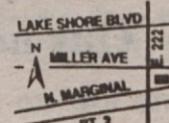


**Firestone**

Mon-Fri 7am-6pm  
Sat 7am-2pm



**GOOD YEAR**



216 731-7100  
939 E. 222 St.

# Cleveland Slomšek pilgrims, Korotan singers visit Slovenia

(All photos by Jim Debevec)

AMERIŠKA DOMOVINA, NOVEMBER 11, 1999



Tour members light candles for the people massacred at Teharje, Slovenia.



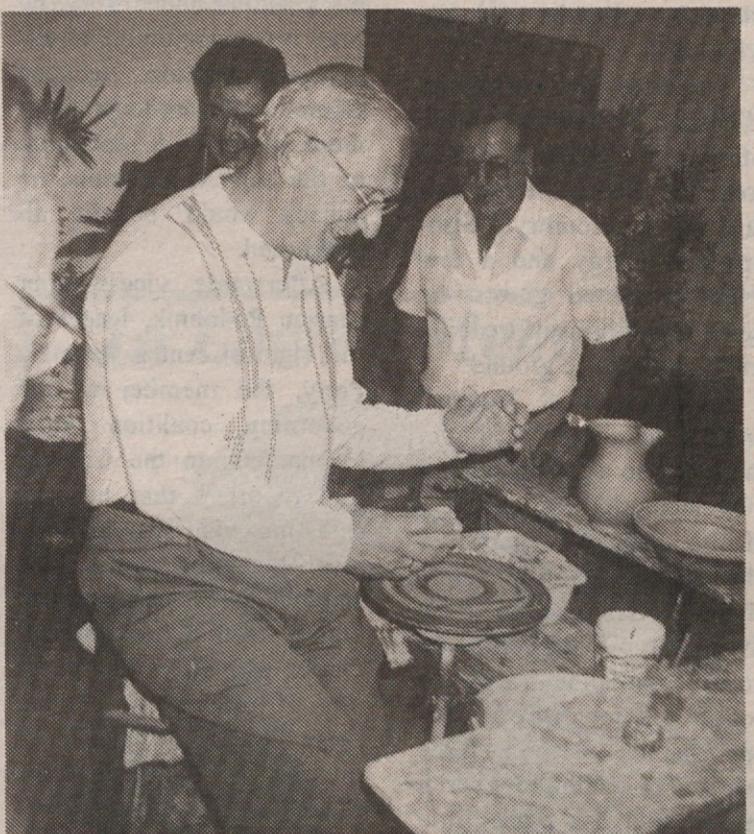
At sunset the pilgrims gathered at Nova Cerkev church in Prihova to sing "Glejte že sonce zahaja" (Look at the Sunset Going Down) written by Anton Slomšek while he was pastor there. The church is small, but has a beautiful gilded interior. The current pastor is third from left. At left is Rev. Tone Kovačič from Belmont, North Carolina.



Korotan chorus, under the direction of John Srsen, right, sing in Sv. Ana church overlooking Teharje on Tuesday afternoon, Sept. 21.



Enjoying the evening at Avsenik's Gostilna are Korotan members, left to right, Frank Rihtar, Cirila Kermavner, and Milena Stropnik.



Frank Urankar, leader of the Slomšek tour group, demonstrates how not to make pottery at Zelko country-farm, restaurant, and pottery shop across the Mura River in the Prekmurje lowlands of Slovenia on Saturday, Sept. 18. In the gostilna we had a four-course meal while looking at the cornfield across the road. Toward the end of dinner, we were entertained with the *unique* tunes of an accordionist and sax man.



Eddie Mejac shares a dance with his sister Zdenka Zakrajšek at Avsenik's Gostilna on Friday, Sept. 17.



Stani and Matt Grdadolnik waltz to the music of Slavko Avsenik, background.

## 6 Pope's message...

(Continued from page 1)

after a thorough investigation of the atrocities can Slovenia really be at peace with itself.

The Pope went on to pray at Bishop Slomšek's tomb in Maribor's Cathedral of St. John the Baptist. Here, addressing the country's bishops and clergy and a few hundred invited guests, he again found himself treading tricky diplomatic ground.

Although most Slovenians are nominally Catholic, there is also a strong secular movement. Certain sections of the country's chattering classes have a morbid fear of church interference in their lives. There had been some vocal complaints about the cost to the country of a second papal visit in three years. The Catholic church in Slovenia has made little headway in recovering the land lost during more than 40 years of Communism. The country's leading churchman, the Archbishop of Ljubljana, Franc Rode, has been particularly outspoken on the issue. The Church, already running some private schools, also wants an input into state education. Negotiations with the coalition government of Prime Minister Janez Drnovšek are all but deadlocked. The row has so far prevented Slovenia signing a formal concordat with the Vatican.

In his address at the cathedral, the Pope stepped

actively into the debate. Considering the fundamental role of Christianity and the Catholic Church in Slovenia's culture and history, he said, it was legitimate to expect cooperation between Church and state to progress more speedily. A resolution of the current problems, he added, would benefit all concerned.

Afterwards vice-premier Marjan Podobnik, leader of the right-of-center People's Party, the member of the governing coalition most sympathetic to the Church, told reporters that he was sure the visit would help resolve many of the outstanding issues and energize "those within government circles who are not so in favor of intensively solving these issues." Whatever its internal wranglings, the Slovenian Government remains convinced of the usefulness of friendly relations with the Vatican. After the easing of a long-running tiff with Italy over property rights, Slovenia is in line for membership in the European Union, and President Kučan will have been heartened by the Pope's farewell words to him invoking the protection of Our Lady "in the hope that the process of integration into the community of European nations will successfully continue."

Thanks to Tony Pechaver of Rancho Cordova, California for submitting this informative article.

## Adds to Zakelj Story

Editor,

Faithfully I've been following the series of articles "Starting Over in Cleveland" by Anton Zakelj and edited by John Zakelj. In the October 28th edition of the Ameriška Domovina I was thrilled to see the picture of the house he bought.

The house was owned by Ricco Spreitz. He had a shoe repair shop in the small cement building. My mom, my two sisters Frannie and Julia and I lived upstairs with my stepfather Joseph Makovec. Their marriage was a rocky one and one of the few times they lived together, Ricco, his wife, daughter, and son, lived downstairs. In the small rear house lived Mr. Eberwein.

Both my sister Julie and Ricco's daughter attended Interstate Business College, downtown Cleveland in the Hannah Building. They went by public transportation - streetcars. My sister Frannie and I attended Wilson Jr. High School. When Ricco

died his wife went to live with her daughter and we moved to Stanard Avenue and the landlord was George Schanovko and his wife. They had a son George Jr. and two daughters. I remember one was called Olga and the other Wilma. We attended St. Vitus Church, but no Catholic schools.

Your newspaper floods my mind with old memories of way back. - I am 82 now.

--Ms. Josephine Debevec

Regina Healthcare  
5232 Broadview Rd.  
Richfield, OH 44186

P.S. - Both my sisters died of cancer and my brother Ludvik, a widower, lives in California and is 89, has 3 married children, twenty grandchildren, 21 great-grandchildren and 3 more on the way. He still drives a car and was an "altar elder" for years at St. Anthony of Padua Church in Anaheim. I even thought he would join a monastery when his wife died.

## Big Dolgan Fan

Evelyn A. Majercik wrote a nice letter and enclosed a \$10.00 donation in memory of her son.

She also enclosed a photo-copy of an article written by sportswriter Bob Dolgan of the *Plain Dealer*, penned many years ago, called "Slovenes, Unite." It was a very humorous parody of the equal rights movement. In the article Dolgan demanded a number of things for the Slovenian sports fans who attended baseball games at a time when there were few in attendance at the old Municipal Stadium.

Among the things Dolgan jokingly demanded was that Frankie Yankovic be hired to play the accordion between innings and that one inning of every game be broadcast in Slovenian. He further urged that former Senator and Governor Frank Lausche be named commissioner of baseball, or at least, president of the American League.

Dolgan also suggested Slovenian sausages be sold at the stadium instead of hot dogs.

Thanks for the article, Evelyn and thanks for bringing back some great memories of a great writer.

## Gulf War Veterans High Disability

Gulf War veterans draw disability compensation at a higher rate than those from any other conflict, and their top complaint is knee injuries, the Veterans Affairs Department said.

About 16% get payments, compared with 8.6% of World War II veterans.

**Al Koporc, Jr.**

Piano Technician  
(216) 481-1104

**Prijatel's Pharmacy**  
St. Clair & E. 68 St. 361-4212  
IZDAJAMO TUDI ZDRAVLA  
ZA RAČUN POMOČI DRŽAVE  
OHIO - AID FOR THE  
AGED PRESCRIPTIONS

**W. MAIER**

**DOORS**

**UNLIMITED**

Garage door repair and replacement. Entrance and storm doors. Door openers and electrical repairs.

Call (Slovenian) Walter Majer at 216 - 732-7100.  
Emergency pager: 216-506-8224.

## Coming Events:

**Saturday, Nov. 13**

Jadran Singing Society Concert, SWH Waterloo Rd. Dinner 5 - 6:30 p.m. Program 7 p.m. Dancing to Fred Ziwich Orch. Donation \$18.

**Saturday, Nov. 13**

Belokranjski Klub sponsors Martinovanje at St. Clair Slovenian National Home featuring Tony Klepec Orchestra.

**Sunday, Nov. 14**

St. Christine Parish Council community dinner hosted by parish finance council and KSKJ Lodge 219. Proceeds benefit capital improvement campaign. Chicken paprikash dinner 11:30 a.m. to 1:30 p.m. in lower school hall. Adults \$5, children \$2. Tickets from rectory office or members.

**Friday, Nov. 19**

Turkey dinner w/all fixings at Slovenian National Home, 3563 E. 80th St., Cleveland from 5 to 8. Music from 7 to 10. Donation \$8. More info call 341-6136, or 440-293-4062 or 662-3339.

**Sunday, Nov. 21**

Slovenian American National Art guild Artists and Crafts show & Sale at Slovenian Society Home, 20713 Recher Ave., Euclid, Ohio. Doors open 11 a.m. Free admission.

**Sunday, Nov. 21**

St. Anne KSKJ Lodge 170 sponsors Chicken Paprikaš & Spaghetti w/meatballs dinner after 11 a.m. Mass at the Lemont

Slovenian Cultural Center Benefit is for new chairs in St. Mary's Church in Lemont. Donation \$10.

**Wednesday, Nov. 24**

Jam Session "99" at Slovenian National Home, 6417 St. Clair Ave., Cleveland, doors open at 7 p.m. Admission \$2. Musicians welcome.

**Thursday, Nov. 25**

Tony's Polka Party, Marriot downtown hotel, Cleveland beginning at 4 p.m. featuring 20 polka groups. Tickets or information 1-800-800-5981 Cleveland: (216) 692-1000.

**Friday, Nov. 26**

Continuing giant polka party at Marriot downtown Cleveland beginning at 4 p.m. with 20 polka groups. Tickets or information 1-800-800-5981 Cleveland: (216) 692-1000.

**Saturday, Nov. 27**

Hall of Fame Awards show in Euclid Cultural Center 2 p.m. Meet the winners dance at 6 p.m. Information call (800) 800-5981 --Year 2,000--

**Feb. 4, 5, and 6**

Ski Windham, New York. For info. call Ivan Kamin 718 424-2711.

**432-1114**

**Ann's Dressmaking and Alterations**  
Tues.-Sat.: 11 a.m. - 6 p.m.  
(Same Day Service)  
Weddings, Special Occas'ns  
6027 St. Clair Ave., Cleve-

## PERKIN'S RESTAURANT

22780 Shore Center Dr.

Euclid, Ohio 44123

216 - 732-8077

Operated by Joe Foster

Drive in - or Walk In

## BRONKO'S Drive-in Beverage

510 East 200<sup>th</sup> St. DMH Corp.  
Euclid, Ohio 44119 531-8844

Imported and Domestic Beer and Wine

Soft Drinks - Milk - Ice - Snacks

Imported Slovenian Wines

Radenska Mineral Water -

⇒ We have all Ohio Lottery Games ⇐

Open Mon. - Sat. 10 a.m. - 10 p.m.

Sunday (No wine sold) 11 a.m. - 5 p.m.

Owner - David Heuer

MILLEN TRAVEL BUREAU

4110 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Phone: (216) 431-5710 - Fax: (216) 431-5712



## Death Notices

### MARK C. MALENEK

Mark C. Malensek, 28, husband of DeAnn (nee Sumpf); father of Zachary Christian; son of Kenneth and Donna Malensek (nee Arko); grandson of Jennie Arko and the late John, and August and Alvina "Bea" Malensek (both deceased); brother of David; son-in-law of Joseph Sumpf; and nephew and cousin.

Mass of Christian Burial at 10 a.m. on Saturday, Nov. 6, 1999 at St. Mary Magdalene Church (Willowick). Interment in All Souls Cemetery.

### FRANK DOUGLAS

#### ZALETAL

Frank Douglas Zaletel, 47 son of Elsie (nee Batich) and the late Frank J.; brother of Melanie Lapow; uncle of Lorence D. and Heather Ann Lapow.

Funeral Mass Tuesday, Nov. 2, 1999 at St. Paschal Baylon Church at 9:30 a.m. Interment All Souls Cemetery.

### JUNE A. ZADELL

June A. Zadell, 76, passed away on Monday, Nov. 1, 1999 at the Home of niece Lucille Micatrotto.

June was born on March 30, 1923 at Kitsmier, Maryland. She lived in Lyndhurst one month; prior to that she lived in Collinwood.

June was employed at General Electric for 20 years.

June is survived by sisters Helen Sintic and Mary Ruza; nieces Michelle Sintic, Lucille Micatrotto, Pamela Beitz (Fla.), Barbara Beaudrey (Mass.) and Carol Ruza; nephew Frank Ruza and loving friend: Smokey.

Deceased family members are parents Louis and Mary (nee Novak) Zadell; brothers-in-laws: Michael Sintic and Frank Ruza.

Family received friends Thursday, Nov. 4 at the Zele Funeral Home.

Mass of Resurrection was held at St. Mary Church (Holmes Ave.) on Friday, Nov. 5 at 9:30 a.m., Rev. John Kumse, pastor, officiating.

Burial in All Souls Cemetery.

Donations to Ireland Cancer Center of University Hospitals.

### FRANCES LEGAT

Frances Legat (nee Medved), 102, passed away on Monday, Nov. 1, 1999 at Gateway Health Care Center in Euclid, Ohio.

Frances was born on September 26, 1897 in Ostrožno Brdo pri Postojni, Slovenia. She came to Cleveland in 1913 at age of 15 and lived with a cousin on E. 61st Street.

Frances was president of SNPJ #442 for 40 years; PSWA #2 Vice President for 36 years; helped to organize SNPJ Circle 2 Junior Chorus. She was named SNPJ Woman of the Year in 1989. She volunteered for the Red Cross, Community Chest, Veterans Hospital; and was a member of the Ladies Auxiliary of American Legion #273 for 25 years. She was a member of "Friends of the Slovenian National Home."

Frances operated a grocery store with her husband Thomas Legat and retired at age 55. Prior to that she worked at National Acme and Richman Brothers.

Frances is survived by daughter Florence Zalokar (nee Pirnat); grandson John T. Zalokar (Dundee, IL); granddaughter Dr. Linda (husband Dr. John) Lease (Sugar Loaf, PA); 9 grandchildren: John, Jennifer, Kristin Zalokar, Jessica, Elizabeth, Hilary, Alyson, Amanda, and Richard Lease.

Her first husband, Anton Pirnat died in 1923. Her second husband, Thomas Legat, died in 1986. They were married 62 years.

Family received friends at the Zele Funeral Home on Friday, Nov. 5.

Funeral Mass was on Saturday, Nov. 6, 1999 at 10 a.m. in St. Christine Church, Euclid, Ohio with Rev. Francis Sterk, pastor, officiating. Burial in All Souls Cemetery, Chardon.

Donations in her memory to Slovener Home for the Aged,

### In Memory

Thanks to Albina (Bea) Zimmerman of Euclid, Ohio who donated \$10.00 to the Ameriška Domovina in memory of Dan Postotnik.

**CARST-NAGY  
Memorials**  
15425 Waterloo Rd.  
481-2237  
"Serving the  
Slovenian Community."

### ANNA P. KOSTEN

Anna P. Kosten, 75, passed away on November 7, 1999 in Manor Care Nursing Home in Willoughby, Ohio.

She was a resident of Willoughby for 35 years, formerly from Wickliffe.

Mrs. Kosten was a member of Slovenian Women's Union #50, SNPJ Lodge #566 Comrades, Euclid Slovenian Pensioners Club (past Treasurer), and served as secretary for the Browning Senior Center for 14 years.

She was employed by the Willoughby-Eastlake School System as a Teacher's Aide for 11 years, retiring in 1983. Prior to that, she worked for National Screw Co., and Cleveland Crane Co.

Anna is survived by her husband of 49 years, Frank; daughter Ann Marie (Tim) Martinson; granddaughter Beth; brother John Pinasky; and a sister Mary Rudolph.

Friends were received Wednesday, Nov. 10 at The Dan Cosic Funeral Home in Willoughby Hills. Mass of the Resurrection at 10 a.m. Thursday, Nov. 11 at Immaculate Conception Church, Willoughby. Burial in All Souls Cemetery, Chardon, Ohio.

In lieu of flowers, memorial donations may be made to the National Multiple Sclerosis Society, or your favorite charity.

### In Loving Memory

OF OUR BELOVED  
WIFE, SISTER AND AUNT  
ON THE NINTH  
ANNIVERSARY OF HER  
DEATH



### Jean Brodnik

died Nov. 16, 1990  
With every act of kindness  
Every smile and word of  
cheer,  
You built a lasting monument  
In the hearts that mourn you  
here.  
No one knows the silent  
heartaches,  
Only those who have loved,  
Can tell the grief we bear in  
silence  
For the one we love so dearly.  
Sadly missed by:  
Loving husband, Tony  
Dearest sisters:  
Valerie Baznik and  
Sister Margaret M. Per SND  
and all your family.

### Huge Donation

A big thank you to Dr. Valentin Meršol of Chagrin Falls, Ohio who renewed his subscription plus enclosed an extra donation of \$175.00 with a note, "Keep up the good work. I really enjoy the editor's comments."

### Donation

Thanks to Cyril Grilc of Cleveland, Ohio who donated \$20.00 to the Ameriška Domovina newspaper in appreciation of the fine composition of the memoriam for his wonderful wife, Mary Marsich Grilc.



## In Loving Memory



## Albina Kaucnik

(nee Lovsin)  
died Nov. 16, 1995

Albina

I know it's been four years since you've been gone  
I know that you hope that it hasn't been too hard for  
me to overcome.

You know it must be lonely, and the pain is very real  
For if it was the other way, I know how you would  
feel. The love we shared made everything so beautiful  
in life I loved you more than words can say, you were  
the perfect wife.

You were my wife, friend, and the love of my life, you  
fulfilled my every need. I know it's been four years,  
and you don't want me to grieve. I know you want me  
to be happy, even when I shed my tears. That is why  
the flowers will be brought to you for years.

When you get these flowers, think of all the happiness  
that we had together, and how both of us were  
blessed.

I have always loved you and I know I always will  
but, Albina I know you told me to go on, that I have  
some living still.

I know you want me to try to find happiness, while  
living out my days. You know it is not easy, but you  
want me to find some ways.

The flowers will come every year, and when they stop,  
I've instructed the florist to take the flowers where we  
are together once again.

Sadly missed by:  
Ronald R. Kaucnik, husband

Nov. 11, 1999, Mentor, Ohio

**Zele Funeral Home**  
MEMORIAL CHAPEL  
LOCATED AT  
452 E. 152 Street  
Phone 481-3118  
Family owned and operated since 1908

## 8 Polka Hall of Fame Announces Awards

The Polka Hall of Fame announced the eagerly awaited results for the 1999 Lifetime Achievement recipients at its October Preview Party. Two musicians receiving this coveted award for their contribution to Cleveland-Style polkas are **Dick Tady** of Pittsburgh and **Frank Spetich** of Barberton, Ohio. Also announced at this time were the two greatest all-time hits, **Jack on St. Clair** polka and **Night in May** waltz.

Ballots of over 1,250 members of the Polka Foundation from throughout the United States and Canada were tallied by the accounting firm of Arthur Andersen. Other annual awards categories will be announced at the Crystal Awards Show XII which will take place on Saturday, Nov. 27 at 2 p.m. at Euclid's Shore Cultural Center, 291 E. 222 St.

Admission is \$12. Tickets are available at the polka

Hall of Fame, and Kollander World Travel, 971 E. 185 St.

The Board of Trustees also announced the American Slovenian Polka Foundation honorees for the 1999 Trustees Honor Roll in recognition of their contribution to the preservation and promotion of Cleveland-style polkas and the Slovenian heritage from which these songs are derived.

Honorees are Gene Casciola, musician, Pittsburgh / Youngstown; Dan Coppens, disc jockey, Michigan; Rudy Kershishnik, musician, button accordion teacher, Euclid; Alex Machaske, president and publisher of The Plain Dealer; William F. Miller The Plain Dealer ethnic affairs reporter; Hank Pawlak, polka promoter, director of broadcaster's hall of Fame, Cuyahoga Falls; SNPJ Youth Circle 2, 61 year Slovenian cultural group based in Euclid; Frances Sylvester, singer, choir director, Slovenian radio hostess, Western Pennsylva-

nia; Florence Unetich, singer, director, Slovenian cultural leader, Cleveland; and John Zalar, posthumously, accordion maker and player, of Cleveland.

Following the Awards Show XII, activities resume at the Marriott Hotel at Key Center, just off Public Square at St. Clair Avenue. Bishop A. Edward Pevec will preside over the Polka Mass at 6 p.m. in the Ballroom. Then "Meet the Winners Dance" will begin with introductions of the Polka Hall of Fame top awards recipients. Entertainment will be provided by Bob Kravos' Boys in the Band, voted upon as "Best '98 Band" and Force of Habit with Eric Noltkamper voted as "Best '98 New Band."

Tickets for the dance are \$8 at the door.

These events are all sponsored by and for the American-Slovenian Polka Foundation.

--Alice Kuhar,  
Secretary

*It's Cool To Be Slovenian!*

## ☺ ☺ ☺ ☺ HApy News ☺ ☺ ☺ ☺

The Holmes Avenue Pensioners featured one of their own as guest speaker at the October meeting. Pete Knezevich addressed the members with information gleaned from his years as a surveyor for the City of Cleveland.

He included a brief history of surveying in this area which began in the 1800s when the Land of the Western Reserve was first established. He described the process a property will go through from the initial land purchase through the establishment of streets down to the division of individual lots and indicated the surveyor's role in that process.

To give a more personal picture of what is involved in that process, Pete brought along a map of the original Holmes Avenue Hall property for us to look over. He left that map to the Hall Board for inclusion in their archives.

We thank Pete very much for sharing his expertise with us. Most of us knew very little about surveying in general and are grateful to him for making us better acquainted with the many facets of that profession.

A moment of silence was observed by the 158 members in attendance in memory of Julia Curtis and Al Sustarsic. May these two rest in peace and may their

families and friends find some measure of solace in knowing that we, too, share in their grief.

Special "plus 50" anniversary congratulations were extended to Fran and Joe Klemencic (51) and Helen and Louis Pibernik (60). How gratifying it is to see so many HAP couples celebrating more than 50 years of marriage together.

President John Kozlevchar reminded our "Snow Bird" members who go south for the winter that it might be wise to pay their year 2000 dues before they depart for warmer climates. Since by-laws state that members who miss the deadline for dues payments will be dropped from the membership roster, the reminder is a sound one. Anyone who would like to prepay their dues, please contact Louise Fujda.

John also announced the retirement of Dom and Val Cekada and Mitzie Urbanic from the kitchen/refreshment duties effective in January. These three hard-working members have capped our monthly meetings for nearly 9 years with satisfying snacks and tasty treats. In addition, they have always managed the kitchen at our annual picnics. Their efforts have extended well beyond the monthly meetings for, in pure Slovenian fashion, they

have shopped around carefully for the best goodies at sale prices throughout each month and, for the meetings, have come early to prepare the food and stayed late to clean up.

We tip our hats to these three dedicated members. We extend our thanks for their long service to our group and, come January, will welcome them out of the kitchen and back with the rest of us again.

Vice President Matt Zabukovec commended John Kozlevchar, his sons and their friends for going above and beyond the call of duty last month at the Holmes Hall's tribute to "Zeke and Charlie." These men took it upon themselves to carry Tony Vadnal, Mike Podboy and Fritz Hribar up the stairs so they could take part in the festivities scheduled there.

John, his sons and friends also gained the respect and admiration of everyone at the Hall that day and, as word got around, of the greater Slovenian community as well. All HAP members salute these good Samaritans for their most thoughtful expression of service to friends. As the saying goes, there truly is a lot of "love" in Slovenians!

Hope to see everyone at the November meeting.

## SWU Br. 10

### Christmas party

The annual Christmas Party for Slovenian Women's Union Branch 10 will be held on Wednesday, Nov. 17 at 1 p.m. The location will be Alexander's Restaurant, 22305 Lake Shore Blvd., Euclid, Ohio.

For reservations please call 1-440-944-4954 or 531-7635. Guests are welcome. Please try to attend and help us celebrate the holiday.

--Ann Stefancic

### Thanksgiving Wednesday Jam

Jam Session '99' will be held at the Slovenian National Home, 6417 St. Clair Avenue (Kenik Annex), Cleveland, on Wednesday, Nov. 24. Doors open at 7 p.m. Admission is \$2.

Bring your friends and enjoy the music and dancing. Join the Slovenian National Home once again for a Wild Thanksgiving Eve.

## Maple-Newburgh Pensioners News

The Newburgh-Maple Heights Pensioners Club meeting will be on Wednesday, Nov. 17 at the Slovenian National Home, 3563 E. 80th St., off Union Avenue. Attendance prize will be \$5.

Our Christmas Dinner meeting will be on Wednesday, Dec. 15 at noon. It will take place at the Slovenian National Home off Union.

The January 2000 meeting will be on Wednesday, Jan. 26 at noon.

--Richard J. Galla

Make yourself necessary to somebody.

--Ralph Waldo Emerson

### Krofe Sale

St. Vitus Altar Society will have their monthly krofe sale on Saturday, Nov. 13 beginning at 8 a.m. in the Social Room of St. Vitus Auditorium. Home-made noodles will also be available.

## Chicken Paprikash Benefit Dinner

Euclid, Ohio KSKJ Lodge 219 in conjunction with St. Christine Church Finance Council will host a "matching funds" dinner on Sunday, Nov. 14 from 11:30 a.m. to 1:30 p.m..

Featured on the menu will be chicken paprikash which will be served in St. Christine lower school hall,

840 E. 22nd St., Euclid. Tickets are available at the church rectory or call 216-481-0992.

Cost per dinner for adults is \$5.00, and for children 12 under \$2.00.

The entire proceeds will benefit the renovation of St. Christine's buildings, which are in need of much repair.

Specialists in  
Corrective Hair Coloring



tina & brenda's

## HAIR SALON

5216 Wilson Mills Road  
Richmond Hts., Ohio 44143

461-7989 / 461-0623

## Dr. Zenon A. Klos

E. 185<sup>th</sup> Area



531-7700

-- Emergencies --

Dental Insurance Accepted

Laboratory on Premises - Same Day Denture Repair

COMPLETE DENTAL CARE FACILITY

848 E. 185 St.

(between Shore Carpet & Fun Services)

## AZMAN MEATS



Bill Azman Jr.

(216) 481-0826

654 E. 185<sup>th</sup> Street, Cleveland, OH 44119



## — Vesti iz Slovenije —

Včerajšnji sestanek vladne koalicije ni prinesel nič novega glede uskladitve stališč do vrste opnih vprašanj.

Pretekli petek je Marjan Podobnik, podpredsednik vlade in predsednik SLS, na premiera Janeza Drnovška naslovil pismo, v katerem je omenil vrsto vprašanj, o katerih bi se moralja koalicija (LDS, SLS in DeSUS) uskladiti. Včeraj (sreda) opoldne je imela koalicija redni sestanek, na katerem so se predstavniki strank dotaknili skoraj vseh zadev, ki jih je bil Podobnik omenil, a ni prišlo pri nobeni do novega dogovora in se bodo prizadevanja nadaljevala prihodnjem teden.

V pismu je Podobnik navedel naslednja področja: zavarovalniška zakonodaja, javna naročila, privatizacija bank, gospodarjenje z državnim premoženjem, energetski projekti, denacionalizacija, poročila računskega sodišča, urejanje odprtih vprašanj s sosedji in še druga. Po sestanku je predstavnik LDS Gregor Golobič, sicer strankin generalni sekretar, menil, da so nekatere izmed stvari že usklajene, državni zbor pa se o njih še ni odločil. Tu naj bi šlo npr., je dejal Golobič, za ratifikacijo sporazumov s Hrvaško.

O zelo perečem vprašanju, spremembi volilnega sistema, je Golobič dejal, da se bo koalicija zopet sestala in poskušala ugotoviti, ali obstajajo kakšna skupna stališča koaličijskih strank glede spremembe sedanjega sistema. Ustanovljena je že parlamentarna komisija za volilni sistem, a ta še ni imela svoje prve seje. Parlamentarne volitve naj bi bile najkasneje do novembra 2000.

### V spoštljiv spomin na Leona Štuklja

V torek je bila žalna seja Olimpijskega komiteja Slovenije v modrem salonu Grand hotela Union. Udeležili so se je številne vodilne osebnosti slovenskega športa in države. Med slednjimi sta bila predsednik Slovenije Milan Kučan in minister za šolstvo in šport dr. Pavle Zgaga. V torek so v Mariboru odprli v prostorih Rotovža žal-

no knjigo, včeraj je bila žalna seja občinskega sveta Novo mesto, zadnje slovo bo jutri, v petek, na pokopališču Dobrava. Več na str. 10.

### Preteklo soboto se končalo prvo zasedanje vseslovenske sinode Cerkve na Slovenskem

Od preteklega četrtega zvečer do soboto zvečer je v Zavodu sv. Stanislava v Šentvidu potekalo prvo zasedanje sinode Cerkve na Slovenskem. Geslo za sinodo je "izberi življenje". Več kot 300 udeležencev je obravnavalo delovno gradivo z več kot 400 členi. Dopolnjeno besedilo bo šlo v nadaljnjo obravnavo znotraj Cerkve, predvidoma čez eno leto pa naj bi dokončno besedilo sprejeli na drugem zasedanju sinode.

Po besedah tajnika sinode dr. Ivana Štuhca so bili v ozadju prvotnega besedila vprašanja komu, kaj in kako oznanjamamo, kaj in kako praznujemo in kako živimo, zadnje vprašanje pa se je nanašalo na življenje v cerkvenih občestvih, na odnos krščanstva do kulturnega in civilizacijskega okolja sedanje družbe in odnos med institucijami, še posebej med Cerkvijo in državo. Nekateri sklepi sinode so, zopet po dr. Štuhcu, sledeči:

Slovenska škofovská konferenca naj pošperi postopke za beatifikacijo slovenskih misijonarjev; Cerkev naj skupaj z Evangeličansko cerkvijo predlaga, da veliki petek (v letu 2000 bo to 21. april) postane verski praznik oziroma dan odpuščanja; pripravi naj se izjava o spoštovanju začetka človekovega življenja in posebni poziv o zapletih s frekvenco radia Ognjišča; Slovenska škofovská konferenca naj v letu 2000 (8. marca na pepelnico ali 12. marca na prvo postno nedeljo) pripravi izjavo o slovenski polpretekli zgodovini s poudarkom na spravi, popravi krivic, odpuščanju in povrnitvi dostenjanstva vseh pobitih po vojni. Ob zaključku zasedanja je nadškof dr. Franc Rode izrazil splošno zadovoljstvo z njim in da pomeni nov začetek v zgodovini slovenske Cerkve.



Fotografija zgoraj je bila objavljena v Delu 2. novembra, dan po prazniku Vseh svetih, v Sloveniji je to znan tudi kot dan spomina na mrtve, in so bile po državi številne slovenske, na pokopališčih po Sloveniji so pa bili grobovi vzorno urejeni. Posnetek zgoraj je z ljubljanskih Žal. Na praznik Vseh svetih je tradicionalno mašo v Cerkvi vseh svetnikov na Žalah daroval ljubljanski nadškof in slovenski metropolit dr. Franc Rode.

## Iz Cleveland in okolice

### Belokranjci praznujejo

V soboto priredi Belokranjski klub svoje letno martinovanje v SND na St. Clairju. Za vstopnice: 216-481-3308 ali 216-289-0843.

### Koncert zбора Jadran

V soboto ima pevski zbor Jadran koncert, združen z večerjo in plesom, v SDD na Waterloo Rd. Za vstopnice: 216-481-3187.

### Krofi in rezanci

To soboto vabi Oltarno društvo pri Sv. Vidu na prodajo krofov in rezancev, v društveni sobi šolskega avditorija, od 8h zj. dalje.

### Pristavski upokojenci

Club upokojencev Slovenske pristave ima mesečno sejo v sredo, 17. novembra, pop. ob 1.30, v Slovenskem domu na Holmes Ave. Vsi člani lepo vabljeni.

### Izredna podpora

Dr. Valentin Meršol, naš dolgoletni dobrotnik, doma na Chagrin Fallsu, O., nam je podaril podporo v znesku \$175. Za izredno naklonjenost se mu najlepše zahvalimo.

### Ob Zahvalnem dnevu

V dneh 25. do 27. nov., bo tradicionalni polka festival, ki ga organizira Tony Petkovsek. Vse podrobnosti v dopisu na str. 10.

## Novi grobovi

### Anna P. Kosten

Dne 7. nov. je umrla 75 let stará Anna P. Kosten z Willoughbyja, rojena Pinaski v Shade Twp., Pa., žena Franka, mati Ann Marie Martinson, 1-krat stará mati, sestra Johna Pinasky, Mary Rudolph ter že pok. Jean, Julie Kronik in Joseph, članica SZZ št. 50, SNPJ št. 566 in Kluba slovenskih upokojencev v Euclidu (bivša blagajničarka). Pogreb bo danes v oskrbi Dan Cosic zavoda s sv. mašo dop. ob 10. v cerkvi Immaculate Conception in pokopom na Vernih duš pokopališču.

### Mark C. Malensek

Umril je 28 let stari Mark C. Malensek, mož DeAnn, roj. Sumpf, oče Zacharyja, sin Kennetha in Donne Malensek (roj. Arko), vnuk Jennie Arko in že pok. Johna ter Augusta in Alvine Malensek (oba že pok.), brat Davida. Pogreb je bil 6. novembra s sv. mašo v cerkvi sv. Marije Magdalene v Willowicku (dalje na str. 16)

### WCSB Radiothon

Na clevelandski univerzitetni postaji WCSB se vrši letosna nabirka študentov – Radiothon – do 14. novembra. Med slovensko oddajo "Pesmi in melodije iz naše lepe Slovenije", bo to nedeljo Radijska družina sprejemala telefonske klice z vašimi ponudbami prispevkov. Posebna telefonska številka je (216) 687-6900. Ček s svojim prispevkom naslovite: WCSB/Radiothon, in ga pošljite na naslov: WCSB Radiothon, Room 956, Rhodes Tower CSU, Cleveland, OH 44115. Za vsak vaš dar se vam že v naprej lepo zahvaljuje Radijska družina Cleveland.

### Maša za škofa Rožmana

V nedeljo, 21. novembra, bo v cerkvi Marije Vnebovzete maša ob 10. uri dop. za ljubljanskega škofa dr. Gregorija Rožmana. Tabor DSPB vladivo vabi Slovence in tudi tu rojene, da se te spominske maše udeleže.

### Michael Polensek uspel

Ob koncu preteklega tedna je večina mestnih odbornikov glasovala za novega predsednika mestnega odbora. Ta je Michael Polensek, slovenskega porekla, ki zastopa collinwoodsko in severovzhodno clevelandsko vardo. Polensek, ki bo v kratkem obhajal 50. rojstni dan, ima najdaljši staž od vseh odbornikov, saj služi kar 22 let. Znan je kot nasprotnik župana Michaela Whitea, čeprav sta oba v zadnjih dneh rekla marsikaj spravljenega. Ni verjeti, da bo to premirje dolgo trajalo. Polensek je premagal dosedanjega predsednika Westbrook. S svojo zmago postane Polensek drugi rojak, ki je kdaj bil predsednik clevelandskega mestnega sveta. Pred leti je to funkcijo imel odvetnik Edmund Turk, ki je zastopal vardo v St. Clairski naselbini in ki še ima odvetniško pisarno v SND. Pomembno vlogo pod Polensem bo imel sorazmerno novi odbornik, Joseph Cimperman, ki sedaj zastopa St. Clairsko vardo.

### Zabavni večer

Direktorij SND na St. Clairju vabi na svoj že tradicionalno zabavo na predvečer Zahvalnega dne, torek v sredo, 24. nov., zv., od 7h dalje v prizidku (annex) SND. Nastopili bodo razni glasbeniki, vstopnina je le \$2 na osebi.

# AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave., Cleveland, OH 44103-1692  
Telephone: 216/431-0628 - Fax: 216/361-4088

AMERIŠKA DOMOVINA (USPS 024100)

James V. Debevec - Publisher, English Editor  
Dr. Rudolph M. Susel - Slovenian Editor

Ameriška Domovina Permanent Scroll of Distinguished Persons:  
Rt. Rev. Msgr. Louis B. Baznik, Michael and Irma Telich,  
Frank J. Lausche, Paul Kosir

## NAROČNINA:

Združene države Amerike in Kanada:

\$30 letno za ZDA; \$35 za Kanado (v ZD valuti)

Dežele izven ZDA in Kanade: \$40 letno (v ZD valuti)

Za Slovenijo, z letalsko pošto, \$160 letno

## SUBSCRIPTION RATES

United States and Canada:

U.S.A.: \$30 per year; Canada: \$35 in U.S. currency

Foreign: \$40 per year U.S. or equivalent currency

Slovenia: \$160 per year (air)

AMERICAN HOME (ISSN 0164-680X) is published weekly for \$30 per year by American Home Publ. Co., 6117 St. Clair Avenue, Cleveland, OH 44103-1692. Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio. POSTMASTER: Send address changes to AMERICAN HOME, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, OH 44103-1692.

No. 43

November 11, 1999

## Leon Štukelj, 1898-1999



LEON ŠTUKELJ

V ponedeljek, 8. novembra, le nekaj dni pred 12. novembrom, ko bi Leon Štukelj, slovenski olimpionik, praznoval 101. rojstni dan, je nehalo biti njegovo srce.

Štukelj, rojeni Novomeščan, ki pa je vse od dvajsetih let živel v Mariboru, se je v slovensko športno zgodovino zapisal najprej kot prvi olimpijski zmagovalec, nato kot živa priča velikanskega razmaha športa nasprotni in posebno njegove panege gimnastike, hkrati pa je glasnik in zgled za zdravo življenje in spoštovanje športnih vrednot.

Leon Štukelj je umrl ob drugi uri zjutraj 8. novembra 1999. Odpovedalo mu je srce. V nedeljo okrog 23. ure je sam poklical na oddelek nujne medicinske pomoči - dežural je ravno njegov zdravnik - in se zaradi slabega počutja napovedal za pregled v ponedeljek. Zdravnik je po njegovem glasu presodil, da je nujna takojšnja pomoč, zato ga je povabil, naj pride v bolnišnico brez odlašanja. Ob 23.20 so ga tako že spreveli v internistični službi in ga namestili na oddelek za interno intenzivno medicino.

"Dvajset minut po spremu na intenzivnem oddelku je prišlo do srčnega zastoja, ki je nastal zaradi hute motnje srčnega ritma. Kljub takojšnjemu in dolgotrajnemu oživljjanju, skupaj z začasno elektrostimulacijo srca, je Leon Štukelj ob 2. uri zjutraj umrl," je v sporočilu za javnost zapisal doc. dr. Radovan Hojs, dr. med., predstojnik oddelka za interno medicino Splošne bolničnice Maribor.

"Dvajset minut po spremu na intenzivnem oddelku je prišlo do srčnega zastoja, ki je nastal zaradi hute motnje srčnega ritma. Kljub takojšnjemu in dolgotrajnemu oživljjanju, skupaj z začasno elektrostimulacijo srca, je Leon Štukelj

eno srebrno in dve bronski), uspešno pa je nastopal tudi na štirih svetovnih prvenstvih, pri čemer je debitiral v Ljubljani 1922, nazadnje pa tekmoval leta 1931 v Parizu. Po II. svetovni vojni se je najprej ne samo po svoji volji umaknil iz javnega življenja, postopoma pa se je, z uspehi novega slovenskega telovadnega rodu in svojimi vse višjimi življenjskimi mejniki, vračal vanj. Zlasti po osamosvojitvi je postal posebljenje nove države ter bil deležen vrste povaabil in počastitev po vsem svetu.

(Ur. AD: V daljši osmrtinci v torkovem New York Timesu je omenjeno, da je bil Štukelj kot nasprotnik povojnega komunističnega režima pregnjan.)

Vsa Slovenija, zlasti pa Mariborčani bodo pogrešali prijazna srečanja s pametnim in klenim možem. Najgloblje je seveda prizeta Štukljeva družina; zmeraj mu je bila posvečeno okolje, ki ga je negoval in varoval in ki je negovalo in varovalo njega samega.

"Duha in telo je združeval v skladno celoto, znal je iskati resnico o življenu. Vse svoje življenje je trdo delal, pravično razsojal in se vzpenjal. Segel je po olimpijskem litorju in segel je po modrosti življenu. Za takšnim človekom vsa Slovenija iskreno žaluje," je ob žalostni novici v pismu njegovi soproti zapisal predsednik Milan Kučan.

"Žalosti, ki je zaznamovala trenutek, ko sem izvedel za smrt velikega olimpijskega šampiona in telovadca Leona Štuklja, ne znam opisati. V imenu olimpijskega gibanja prejmite moje najgloblje sožalje," je sporočil v Slovenijo Juan Antonio Samaranch, predsednik Mednarodnega olimpijskega komiteja.

Zadnje besede od pokojnega Leona Štuklja bo jutri, v petek, 12. novembra, ob 12. uri na pokopališču Dobrava. Nato ga bodo pokopali v ožjem družinskem krogu. Žalna seja Olimpijskega komiteja Slovenije, Leon Štukelj je bil eden njegovih ustanovnih članov, je bila pretekli tork v modrem salonu Grand hotela Union v Ljubljani. Žalna slovesnost mestne občine Maribor bo jutri, v petek, ob 10. uri v Kazinski dvorani Narodne gledališča v Mariboru.

Po Delo faxu 9. nov.



## "Veselica Zahvalnega dne" v središču Clevelandanda

EASTLAKE, O. - Kakor vsako leto, tako se bo tudi letos vršila "Veselica Zahvalnega dne" v Marriott hotelu v središču Clevelandanda. To prireditve prireja že skozi mnogo let Tony Petkovsek, s sodelovanjem Clevelandskega slovenskega radio kluba.

Zanimivo v zvezi s prireditvijo je to, da se je tekom let spremenila iz lokalne na splošno ameriško, saj pridejo gostje iz Kalifornije, Floride, Minnesota, Wisconsin, Pensylvanije, New Yorka in drugih držav, in tudi iz Kanade. Ta udeležba vsekakor popestri in razširja privlačnost tega glasbenega festivala.

Otvoritveni nastop letosne "Veselice Zahvalnega dne" bo poskočen, saj bodo takoj za ansamblom Ray in Ron Somicha - ti bodo začeli igrati ob 4. uri pop. - zaigrali Veseli Godci poskočne polke in melodične valčke iz lepe Slovenije. Da bo prireditve v pravem slovenskem duhu, nas bodo razvesili plesalci skupine Kres, to takoj, ko bodo zaključili svoj nastop Veseli Godci, torej ob 7. uri.

Ta večer bodo (gre pač za sam Zahvalni dan, 25. novembra) sledili sledeči ansamblji: Bob Matasy iz Youngstowna, O.; Steve Meisner Band iz Wisconsina; Walter Ostanek (Kanada) in Joey Miskulin (Nashville, Tenn.); Bob Deblander Band (Michigan); večer bo pa zaključil Harry Faint Revue s harmonikarskim mojstrom Georgeom Staiduharjem. Goste pa bodo zabavali v hotelu še Linda Lee Brown, Frank Moravcik ter znana Jeff Pecon in Lou Trebar.

V petek, 26. novembra, bo začel ob 1. uri pop. zbor harmonikarjev Magic Buttons iz Mahoning Valley. Ti bodo igrali do 4. ure, ko bo na odru nasto-

pil Frank Moravcik z Lindo Lee Brown. (Op. ur. AD: Zanimivo naključje je, da bo ravno ta dan, 26. novembra, slavil svoj 70. rojstni dan Slavko Avsenik.)

Lynn Marie Rink bo sledila ob 5.30, za njo ob 6.30 pa bo goste zabaval Steve Meisner orkester. Priljubljeni harmonikar in vodja lastnega ansambla Joey Tomsick bo igral ob 8. uri do 8.30, ko se mu bodo pridružili na odru številni harmonikarji in vsi skupno igrali do 9. ure, ko bo stopil na oder Dick Tady s svojim orkestrom. Za zaključek letosne "Veselice Zahvalnega dne" bosta nastopila Fred Ziwich in Edie Rodick.

V soboto, 27. novembra, se bo ob dveh popoldne pričel v veliki dvorani Euclid Shore Cultural Center na 291 E. 222 St. tkim Awards Show XII, ki vključuje podeljevanje nagrad zaslužnim organizacijam in posameznikom.

Ta vsakoletna prireditve se vedno dogaja ob nabito zasedeni dvorani in zato svetujem, da si nabavite vstopnice v predprodaji.

Isti večer, ob šesti uri, bo clevelandski pomožni škof in naš rojak, g. Edward Pevec, daroval v hotelu Marriott sv. mašo. Nato, pričenši ob 7. uri, bo za ples in zabavo igral orkester Bob Kravosa. Ob 9. uri, bodo igrali člani orkestra, ki je v popoldanskem času nastopila na programu podeljevanju nagrad. Po predstavitvi vseh dobitnikov nagrad, bo letosni glasbeni festival zaključil orkester Marka Habata.

Cena vstopnic za vse prireditve je \$12 na osebi, le za zaključno prireditve v soboto večer je cena \$8.

Dragi rojaki in rojakinje, vsi ste lepo vabljenci, da se udeležite ene ali več omenjenih nastopov, saj

(dalje na str. 11)



Leon Štukelj skupaj s slovitim ameriškim olimpijskim junakom na igrah v Berlinu leta 1936 Jessejem Owensom, sam sicer doma iz Clevelandanda. Fotografija je tudi iz leta 1936, ko si je Štukelj, takrat star že kar 37 let, osvojil na teh igrah srebrno kolajno.

## Janez Podobnik končal obisk v Clevelandu

CLEVELAND, 1. novembra (STA) – Predsednik DZ Janez Podobnik je v nedeljo (31. okt.) končal z obiskom ZDA, pri čemer se je v Clevelandu udeležil slovenske maše v cerkvi St. Mary, ki so jo zgradili s prispevki slovenskih izseljencev leta 1957, nato obiskal še farmo Slovenske narodne podporne jednote (SNPJ) v Kirtlandu pri Clevelandu, pred poletom v Toronto pa obiskal še Slovenski dom za ostarele in opravil pogovor za znano slovensko radijsko postajo WELW Tonyja Petkovška.

Katoliško cerkev Sv. Marije so Slovenci ustanovili že leta 1905, proti koncu 50-tih let pa blizu prvotne zgradili novo in večjo. Poleg obeh cerkva, ki stojita druga ob drugi je še šolska zgradba in dvorana, v kateri so župnik John Kumše in clevelandski Slovenci v Podobnikovo čast pripravili krajši sprejem, med katerim so mu postavljalci vprašanja o slovenski državi. Med drugim tudi o tem, ali je kaj resnice v napovedanem združevanju Slovenske ljudske stranke in Slovenskih krščanskih demokratov.

"Res je, da obe stranki delata na tem, da se združita. Govorim lahko le v imenu moje stranke in glede tega lahko zatrdim, da je naša pripravljenost na združitev iskrena, čeprav nekaterim v Sloveniji, tako z desne kot leve politične strani, to ni preveč pogodu. Trdno sem prepričan, da se je treba o tem pogovarjati z obojestranskim zaupanjem in za-upnostjo. Šele ko bo konec dogovarjan, pa se lahko te stvari na objektiven način javno objavijo. Upamo, da bomo v naslednjih tednih uspeli rešiti vsa odprta vprašanja in da bo Slovenija naslednje leto dobila novo stranko z moderno evropsko usmeritvijo," je dejal Podobnik.

Na vprašanje o slovenski odločenosti pri vključevanju v EU je Podobnik dejal, da je večina v državnih ustanovah in večina javnosti za članstvo Slovenije v EU. Pred tem bo potrebno še marsikaj postoriti pri usklajevanju pravnega, gospodarskega in političnega sistema z evropskim. Podobnik je omenil, da je bilo zadnje poročilo EU o napredku Slovenije pozitivno v smislu, da je priznalo napredek države.

Vsi udeleženci srečanja pa niso bili zadovoljni s Podobnikovo razlago, pri čemer so padle na dan trditve, da v Sloveniji ne demokracije in da imajo državo še vedno v rokah komunisti. Podobnik je na to odgovoril, da če demokracije v Sloveniji ne bi bilo, potem tudi njega v tem trenutku ne bi bilo v Clevelandu v vlogi predsednika parlamenta.

Predsednik DZ je priznal, da je treba popraviti stare krivice, vendar na trezen in premišljen način. Na vprašanje o rehabilitaciji ljubljanskega škofa Rožmana pa je Podobnik dejal, da pozna prizadevanja nekdanjega generalnega tožilca Antona Drobniča za revizijo povojne obsodbe in da se zaveda, da je pri tem prišlo do pravnih zapletov, vendar ker ni pravnik, o tem ni hotel ugibati. Še enkrat pa je zagotovil, da je Slovenija popolnoma odprta in demokratična država, v kateri lahko vsak izrazi svoje mnenje, zato je vsakšen strah pred komerkoli, ki je pri nekaterih slovenskih izseljencih še vedno prisoten, odveč. Podobnik je nazadnje še dejal, da morajo tudi Slovenci v ZDA poskusiti pomagati Sloveniji pri njeni promociji v ZDA in skrbeti za ohranjanje stikov.

Med obiskom na farmi SNPJ, ki je bila ustanovljena leta 1939, se vsako nedeljo zbirajo večje skupine Slovencev in tudi drugih, kjer se ob dobri glasbi in pijači družijo. Po besedah prostovoljev se vsako nedeljo tam zbere nekaj sto ljudi, pripravlajo pa tudi različne festivalne in zavave. Po krajišem obisku farme se je Podobnikova delegacija odpravila v Slovenski dom za ostarele, v katerem oskrbujejo 150 oseb, s povprečno starostjo 88 let, med katerimi jih je osem starejših od 100 let, okrog 60 odstotkov pa jih je bilo rojenih v Sloveniji. Slovenski dom za ostarele je bil zgrajen leta 1962 z donacijami ameriških Slovencev, vodi pa ga direktor Anthony Rotolo. Oskrbovanci imajo v njem kakovostno uslugo po nizki ceni 130 dolarjev na dan, kar je v primerjavi z drugimi domovi malo.

Podobnikova delegacija se je iz doma odpravila do slovenske radijske postaje WELW, kjer je predsednik DZ v intervjuje s Tonyjem Petkovškom opisal Slovenijo ter zadnji obisk Washingtona. Omenil je, da je bila odločitev o ustavovitvi konzulata v Clevelandu pravilna ter konzulu Tonetu Gogali zaželel veliko uspeha pri njegovem delu. Na ponovno zastavljenem vprašanju o morebitni združitvi strank SLS in SKD je Podobnik ponovil stališče, ki ga je izrekel že med pogovorom v cerkvi St. Mary. O morebitnem časovnem roku združitve ni želel ugibati, dejal pa je, da upa na ugoden razplet dogovarjanj po novem letu, pri čemer meni, da političnih stališč obet strank za zdaj še ni trebno spremenjati. Podobnik je še povedal, da so dogovar-

## Obisk delegacije slovenskega parlamenta v Kanadi - Srečanja s Slovenci v Kanadi

Toronto – Hamilton – Mississauga, 2. novembra (STA)

– Prvi del obiska slovenske parlamentarne delegacije v Kanadi pod vodstvom predsednika DZ Janeza Podobnika je bil "slovensko obarvam". Slovenski parlamentarci so obiskali prostore torontske nadškofije, kjer so se srečali z edinim živečim kardinalom slovenskega rodu Alojzijem Ambrožičem, nato prostore Slovenskega društva Sv. Jožefa in cerkev Sv. Gregorija v mestu Hamilton, kjer jih je sprejel župnik Franc Slobodnik in gostoljubni kanadski Slovenci, nazadnje pa so se odpravili še v Mississaugi, kjer so letos poleti odprli prostore časnega konzulata Republike Slovenije, ki ga vodi slovenski poslovnež Jože Slobodnik.

Kardinal Ambrožič se je slovenski delegaciji iskreno zahvalil za obisk in ji zaželel dobrodošlico v Kanadi. Ambrožič je na kratko opisal položaj Slovencev v Kanadi in značaj mesta Toronto. Slovenska skupnost v Kanadi po zadnjem uradnem štetju šteje 27.000 oseb, od tega jih 17.000 živi v provinci Ontario.

Ime Toronto izvira z indijanskega jezika in v prevedu pomeni "kraj srečevanj", kar po Ambrožičevih besedah zaradi izredno multikulturnega značaja mesta velja še danes.

Katoliška skupnost v Ontariu obsega 35 odstotkov krščanstva, med njimi pa je največ Italijanov (400 tisoč), Portugalcev (150 tisoč) in latinoameričanov (150.000), veliko pa je tudi Ircev.

Kardinal Ambrožič je dejal, da je slovenska skupnost v Kanadi globoko zavedna, kar je bila vedno, čeprav o je prejšnja oblast ignorirala, Slovencem pa je veliko pomagala tudi finančno. Kardinal Ambrožič, ki se je moral po drugi svetovni vojni umakniti v Kanado, je po nekaterih ugi-

banjih morebitni kandidat za naslednjega papeža, vendar je na neposredno vprašanje o tem dejal, da na to ne more odgovoriti.

Podobnikova delegacija se je nato odpravila v Hamilton na obisk slovenskega društva Sv. Jožef in cerkve Sv. Gregorija, kjer jih je sprejel župnik Slobodnik, člani slovenske skupnosti pa so pripravili kosočko, po katerem so slovenskim parlamentarcem zastavljali vprašanja.

Slovence v Hamiltonu so zanimale podobne teme, ki so prihajale da dan med obiskom slovenske skupnosti v Clevelandu. Med njimi so bila vprašanja, povezana s širitevijo Evropske unije, kanadsko-slovenskimi odnosi in ureševanje meddržavnih sporazumov, odnosi s Hrvaško ter no-tranjepolitične teme.

Zanimalo jih je tudi vprašanje pokojinske reforme v Sloveniji in sprejem meddržavnega sporazuma med Kanado in Slovenijo o socialnih zadevah, ki bi rešil vprašanje pošiljanja kanadskih pokojnin v Slovenijo tistim, ki bi se preselili nazaj v domovino in obratno. Omenjeni sporazum je s slovenske strani pripravljen, zdaj pa ga mora potrditi še kanadska stran, kar veleposlanik Cerar upa, da se bo zgodilo čimprej.

Med obiskom časnega konzulata v Mississaugi, ki ga vodi Jože Slobodnik, so kanadski Slovenci Podobniku prav tako zastavili nekaj vprašanj, pri čemer jih je poleg že omenjenih problemov zanimalo tudi, kako je z zakonom o Slovencih po svetu, denacionalizaciji, frekvencami na radiu Ognjišče, želijo pa si tudi hitrejših postopkov reševanja zahtevkov za pridobivanje državljanstva Slovenije za izseljence.

Podobnik je še dejal, da so bile v preteklosti storjene krivice, ki jih je treba v skladu s pravno državo

janja zastala med drugimi zaradi različnih pogledov na to, kdo bo vodil skupno stranko in na način izbiranja vodstva stranke.

Med Podobnikovim obiskom je bil v nedeljski (31. okt.) izdaj objavljen tudi članek v časopisu The Plain Dealer, s fotografijo predsednika DZ in veleposlanika Dmitrija Rupla, v katerem je Podobnik razložil razloge za svoj obisk v ZDA. "Slovenija je majhna in gospodarsko uspešna država, vendar mora povečati svojo razpoznavnost v ameriški družbi. Del mojega obiska je namenjen temu, drugi del obiska pa izdajanju osebnih povabil vplivnim kongresnikom in senatorjem, ker nas izkušnja uči, da vsak, ki obiše Ljubljano in Slovenijo in vidi dejansko stanje, postane zagovornik naše države," je med drugim dejal Podobnik. V članku so še na kratko opisana srečanja Podobnika v Washingtonu in dejstvo, da v Clevelandu živi kakšnih 44.000 Slovencev, kar je največja koncentracija izven Slovenije.

rešiti, dodal pa je, da se stanje kljub vsemu popravlja. Parlamentarna delegacija je nato odpotovala v prestolnico Kanade Ottawa, kjer je do četrtega, 4. novembra, nadaljevala z uradnim obiskom.

### Janez Podobnik in delegacija Državnega zbora v Ottawi

Ottawa, 2. novembra (STA)

– Delegacija Državnega zbora pod vodstvom predsednika Janeza Podobnika je v pondeljek, 1. novembra, zvečer pripravovala v Ottawa, kjer je v torek začela uradni obisk kanadske prestolnice. Podobnika in člane delegacije je na letališču v Ottawi pričakal podpredsednik spodnjega doma kanadskega parlamenta Peter Milliken, ki je bil letos septembra na obisku v Sloveniji.

Slovensko veleposlanstvo v Ottawi pod vodstvom veleposlanika Boža Cerarja in učinkovito osebje kanadskega protokola so za slovenske parlamentarce pripravili bogat program uradnih srečanj, med drugim z generalno guvernerko Kanade Adriene Clarkson, s predsednikom spodnjega doma (House of Commons) Gilbertom Parentom ter predsednikom senata Gildasom Mogatom.

Podobnikov uradni obisk Kanade, na katerem ga spremljajo še štirje poslanci Roman Jakič (LDS), Janez Kramberger (SLS), Vladimir Čeligoj (SDS) in Helena Hren Vencelj (SKD), je po besedah predsednika DZ namenjen utrjevanju političnih in gospodarskih stikov med državama ter pogovoru s kanadskimi Slovenci, ki jih je po uradnih podatkih 27.000. Srečanje v Ottawi se je udeležila tudi kanadska veleposlanica v

(dalje na str. 12)

### "Veselica Zahvalnega dne"

(nadaljevanje s str. 10)

boste s svojo udeležbo podprli najdaljšo slovensko vsakodnevno radijsko oddajo, ki jo vodi tekom zadnjih 38 let priljubljeni napovedovalec Tony Petkovsek, sicer ob sodelovanju Joey Tomsicha, Alice Kuhar, Patty Sluga, Paul Borštnika in pa podpisanega, Dušana Maršiča. Na svidenje na Veselici Zahvalnega dne!

Dušan Maršič

# Janez Podobnik in delegacija Državnega zbora v Ottawi

(nadaljevanje s str. 11)

Sloveniji s sedežem v Budimpešti Marta Moszczenska ter slovenski veleposlanik v Kanadi Božo Cerar.

Kanada je parlamentarna zvezna demokracija z 10 provincami in dvema teritorijema, ki kot članica Commonwealtha za šefu države priznava angleško kraljico, njena predstavnica na ozemlju Kanade pa je generalna guvernerka.

Kanadski parlament je dvodom, pri čemer ima neposredno izvoljeni spodnji dom (House of Commons) 301 člana, zgornji dom - senat pa ima 104 člane, ki jih imenuje premier. Premier imenuje tudi predsednika senata, medtem ko spodnji dom sami izvoli svojega predsednika, poslanski mandat pa traja pet let.

V Kanadi obstaja pet večjih strank, med katerimi ima v sedanjem mandatu absolutno večino Liberalna stranka s premierjem Jeanom Chretienom, v parlamentu pa so še Reformna stranka, Progresivna konzervativna stranka in Nova demokratska stranka. V provinci Quebec pa deluje še Blok za Quebec. Kanadske province imajo precejšnjo mero samostojnosti, med drugim pa imajo pravico, da posebej potrdijo veljavnost meddržavnih sporazumov na zvezni ravni.

Odnosi med Kanado in Slovenijo so intenzivni in prijateljski, pri čemer Kanada podpira slovensko pri-druževanje zvezi NATO.

Začetki parlamentarnega sodelovanja segajo v leto 1991, ko je 24. marca delegacija spodnjega doma kanadskega parlamenta pod vodstvom konzervativnega poslanca Terenca Cliffordra pristala na brniškem letališču in se srečala s slovenskimi predstavniki.

Novembra istega leta je bila na obisku v Kanadi slovenska gospodarska delegacija, v kateri je bil tudi takratni predsednik družbenopolitičnega zbora Ludvik Toplak.

Kanada je neodvisno Slovenijo priznala leta 1992, Slovenija pa je naslednje leto z enostranskim aktom ukinila vizume za potovanje kanadskih državljanov v Slovenijo, leta 1995 pa je enako storila tudi Kanada.

Med državama so bili doslej ratificirani naslednji sporazumi: o medsebojnem vračanju državljanov obeh držav, katerih vstop ali vitanje na ozemlju druge države sta nezakonita, o medsebojnem sodelovanju pri preprečevanju nezakonitega preseljevanja, o sode-

lovanju na področju miroljubne uporabe jedreske energije ter sporazum o nasledstvu sporazumov z nekdanjo Jugoslavijo, v katerem je med drugim zajeto zavarovanje investicij.

V pripravi pa so še sporazum o socialni varnosti, sporazum o izogibanju dvojnega obdavčenja dohodka in premoženja, sporazum o boju proti organiziranemu kriminalu ter sporazum o vzajemni zaščiti, promociji in spodbujanju investicij, ki bi nadomestil tistega, ki je zajet v sporazu o prevzemu sporazumov z nekdanjo Jugoslavijo.

Slovenija in Kanada sodelujeta tudi na drugih področjih, kot sta kultura in gospodarstvo. V Kanadi delujejo številna slovenska društva in organizacije. V Južnem Ontariu obstaja na primer Vseslovenski odbor, ki je krovna organizacija 24 društev in 4 slovenskih ustanov, imajo pa tudi svoj radio - Glas kanadskih Slovencev ter časopis - Glasilo kanadskih Slovencev, predseduje pa mu Ivan Plut. V Torontu deluje Kanadsko-slovenska gospodarska zbornica z 80 člani, med katerimi so slovenska podjetja in posamezniki.

Gospodarska menjava med državama se je v prvih osmih mesecih leta 1995 znotraj leta v primerjavi z enakim obdobjem lani zmanjšala, kar je v največji meri posledica uspešnega zaključka posla z nakupom kanadskih letal slovenskega letalskega prevoznika Adria Airways. V omenjenem obdobju je uvoz znašal 22,8 milijona dolarjev, kar pomeni 63,2-odstotni padec, izvoz iz Slovenije pa je znašal 4,5 milijona dolarjev, kar predstavlja 48,9-odstotni upad.

JOŽE RANT

Buenos Aires, Arg.

## Varovanje arhivskega gradiva - in še kaj

### V. del

Večina udeležencev seminarja se je fotografirala med slovensko državno zastavo in zastavo Evropske zveze. Meni se to zazdaj še ni zdelo primerno, čeprav srčno želim, da čim prej pride do vstopa Slovenije, ker sodim, da jih je še nekaj, ki naskrivaj delajo za to, da bi padli nazaj na Balkan in v bratski "zadrgljaj" (ne zagrljaj) recikliranih marsko-liberalcev. (V domovini nekateri vtrajajo na tem, da je treba govoriti o Evropski uniji, ne pa zvezni; še huje pa je to, da naglašajo: unija; zradi doslednosti, sem jaz naročal pivo Union...)

Potem smo odšli v arhiv DZ. Žal nisem prinesel s seboj zapisa imen obeh prijaznih gospodičen, ki sta nas spremljali na ogledu stavbe, niti ne imen treh strokovnjakinj, ki so nam razložile delovanje arhiva, od katerih pa jih je nekaj v naslovi elektronske pošte DZ.

Sodim, da je v tem primeru še posebno potrebno poudariti, kako da Slovenci v arhivski znanosti in praksi nimamo kaj zavidati drugim narodom. Ali veste, da lahko skoro vse slovenske ustanove najdete na Internetu? Ali veste, da lahko že po nekaj dneh slišite in vidite na Internetu vse debate DZ, ki so včasih tako malo vzpodbudne kakor našega kongresa?

Ali veste, da lahko dobite vso slovensko zakonodajo (in zadevno primerjalno evropsko) v več jezikih? Ni mogoče dati vseh naslovov ali spletnih strani, tukaj pa imate naslove DZ na In-

ternetu:

<http://www.sigov.si/dz/si>

(Naslov e-pošte Dokumentacijsko-knjižničnega oddelka - vodja Nataša Glavnik - je:

[natas.glavnik@dz-rs.si](mailto:natas.glavnik@dz-rs.si)

Naslov e-pošte Oddelka za delo z gradivi in pošto - vodja Gordana Černe - je:

[gordana.cerne@dz-rs.si](mailto:gordana.cerne@dz-rs.si)

Tudi v arhivu DZ smo dobili lepe tiskovine, celo "Naloge komisije za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu", pa tudi arhivsko bibliografijo in nekaj pripomočkov (npr. ovitek za hranjenje z natisom za označenje gradiva potrebnih podatkov).

### Stalna razstava Slovenci v 20. stoletju

Narodni muzej Slovenije je na Prešernovi 20, Muzej novejše zgodovine na Celovški 23, stalna razstava pa v Cekinovem gradu v Tivoli. Grad sedaj prenavljajo in bo potem nedvomno Ljubljani še bolj v ponos.

Zdi se mi, da je ogled gradu več vreden kakor sedanja razstava v njem, kateri sicer ne manjka raznolikega gradiva, pač pa dejanski, torej ne uradni zgodovini odgovarajoča urejenost. Saj od Walterja Benjamina vemo, da obstoj uradne zgodovine pomeni, da obstaja še druga...

### Na Ptiju in okolici

V sredo, 30. junija, smo se odpeljali še pred sedmo izpred gostišča. Čeravno se nam je mudilo, so se kar vsi hoteli ustaviti v Trojnah in se nabasati z ogromnimi "filanimi krofi".

Ob devetih smo začeli z ogledom Zgodovinskega arhiva Ptuj (Muzejski trg 1)

v nekdanjem minoritskem samostanu, ki so ga začeli zidati obenem s cerkvijo v 13. stoletju. Gotsko cerkev in samostan so v 17. stoletju temeljito prezidali.

Da bi se rešili jožefinski reformi, so minoriti prevzeli župnijo sv. Ožbalta in je nastala župnija sv. Petra in Pavla. Že tisti čas so šolali slovenske otroke iz Ptuja in okolice, zato je bil samostan steber slovenstva.

Toda januarja leta 1945 so cerkev in samostan porušile zavezniške bombe. Cerkev ni bila nikoli pozidana. Ostal je samo precej poškodovan prezbiterij. V nekdanjem preurejenem samostanu je v posebno za to pripravljeni kleti arhiv, kjer so skoro 8 m visoke police, vse gradivo pa je v škatlah iz lepenke.

Shranjenih je mnogo listin v zvezi z lastnino v ptujski okolici, pa tudi o drugih zadevah; sam sem, npr. nekaj časa zapravil za prebiranje sodnih procesov proti čarovnicam v 16. stoletju.

Arhiv nam je predstavilo več oseb (Nada Jurkovič, Marija Hernja), predvsem pa njegov direktor, ki nas je potem spremjal še na druge obiske.

Po kobilu v gostilni Amandus smo si ogledali mesto Ptuj z mnogimi zanimivostmi: Mestni trg z magistratom in cerkev s Florijanovim spomenikom; stari magistrat, proštijo, Orfejev spomenik, mestni stolp in proštjsko cerkev sv. Jurija na Slovenskem trgu; Prešernovo ulico s starimi stavbami in še kaj.

Presenečenje je bil obisk v arhivsko vinsko klet (Trstenjakova 6), kjer hranijo vina vseh let od 1917 naprej, manjkajo samo leta 1943-5, ko so menda nekateri preveč zalivali "zmagno", drugi pa utapljaljajo žalost nad rdečo diktaturo in desetisočimi po vojni pobitimi v okolici.

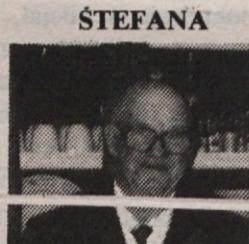
V kleti je dolga vrsta hrastovih kadi, od katerih ima vsaka po okrog 10.000 litrov vina, potem so pa še novejše. V Ptujski občini je več km takih podzemeljskih vinskih kleti. Potem so nas povabili v vinski hram, kjer smo ob siru poskusili 5 haloških vrst belega vina; od pinota do mešanega, od krepkega traminca, ki mu pripisujejo lastnosti Viagre, do žlahnega muškata.

Potem smo se povzeli na ptujski grad, ki ima zelo lepo lego in še lep razgled. Zato je razumljivo, da je svojcas pomenil tudi važno strateško točko. Začetki gradu so iz 13. stoletja, izkopanine pa kažejo na manjšo rimske utrdbo; odkrili so tudi nad 400 slovanskih grobov od 8. do 11. stoletja.

(dalje na str. 13)

## V ljubeč in blag spomin pokojnih Maroltovih

10. obletnice moža in ata  
ŠTEFANA



ki je v Gospodu zaspal  
11. novembra 1989

15. obletnice sina in brata

ANDREJA



ki je v Gospodu zaspal  
16. oktobra 1984

13. obletnice snahe in svakinje

OLGE



ki je v Gospodu zaspala  
19. junija 1986

*Gospod, daruj jim mir,  
naj večna luč jim sveti,  
ker si dobrote vir,  
uživajo raj naj sveti.*

Žaluoči:

Žena in mama — Marija  
Hčerki in sestri — Marija Umek in Lojzka Sever  
Sinova in brata — Janez in Štefan  
ter ostalo sorodstvo tu in v Sloveniji

# DOKUMENTI BEGUNSKE DELAVNOSTI V AVSTRIJSKIH TABORIŠČIH

Janez Arnež. *Slovenski tisk v begunskih taboriščih v Avstriji, 1945-1949.*  
Studia Slovenica, Ljubljana-Washington, 1999. 353 strani. Cena \$15.00

SEATTLE, Wa. — Janeza Arneža poznamo kot vztrajnega zbiralca in urejevalca slovenske izseljenske zapuščine. Zato ta njegova najnovejša publikacija ni nobeno presenečenje, le nov korak k dokumentiranju slovenske izseljenske aktivnosti, razdrobljene in marsikdaj nerodne, vendarle pomembne. Lani nam je pripravil knjigo o begunkem tisku v ZDA in Kanadi, 1940-1997, zdaj imamo pred seboj dokumentirano knjigo o begunkem tisku v Avstriji.

Ko se je na Slovenijo zgnila tragedija komunistične zmage in so si tisoči iskali zatočišče v Italiji in Avstriji, ker so sklepali, da jim doma ni obstati, je kazalo, da se je podrl urejeni svet "stare domovine" in da v novem ni videti kaj obetavnega. Potisnjeni v taborišča "zavezniških Angležev", izpostavljeni kontroli ne le zmagovalcev, to je Amerikancev in Angležev, ampak tudi novih zaveznikov, Titovih predstavnikov, so vendarle hoteli živeti. Tisti, ki niso končali v konvojih vrnjenih in se jih danes spominjamo na obletnih slovesnostih v Roga in na Teharjih.

Kmalu po prihodu na Koroško, se je zelo potrebovalo začeti s tiskom, preko katerega naj bi begunci bili obveščeni, kaj se dogaja po begunkih taboriščih in tudi za mejo v domači Sloveniji.

V resnici je prvi list izšel že 15. maja 1945 [V bibliografiji je kot najbolj zgoden tisk navedena Demokratična Slovenija, Okrožnica slovenskih političnih izseljencev Kraljevine Jugoslavije, Lienž, 12. maja 1945]. Prav kmalu se je tudi pokazala potreba po tisku ali ponatisu gradiva za taboriščne šole in tisk gradiva, ki je služilo razno-

vrstnim društvom in organizacijam.

Medtem ko so taboriščna vodstva angleških upravljalcev omogočala tiskanje z odkrito ali prikrito materialno podporo, so obenem skrbno nadzorovala vsebino tega tiska, predvsem zato, da bi se ne zameril novim zaveznikom, to je jugoslovenski titovski komisiji na Koroškem. Velika podjetnost prizadevnih beguncev se je zato neprestano srečevala z zaplembami, s cenzurami, z grožnjami, ki jih je v današnjih časih v svobodnem svetu težko razumeti.

Knjiga Janeza Arneža je danes silno pomemben dokument za vsakogar, ki bo to gradivo pregledoval in ocenjeval. Vsebina vsega tiska le delno izraža mišljene takratnih beguncev, ker cenzurirana poročila in zapiski kažejo le "dovoljeni del" njihovih gledanj. Tiskana beseda ponekod nakazuje dokaj dobrohotno gledanje na tedanji titovski režim in delno naklonjenost vrnitvi, ko je v resnico bilo odklanjanje režima soglasno in vračanja nikdar sprejemljiva alternativa.

Vedeti je seveda treba, da je velik del tiska, tako monografskih del kot periodičnih izdaj, le razmnoženo gradivo, tiskano v nekaj deset ali sto izvodih. Orumeneli listi so z leti izgubili svojo nekdanjo jasnost, ne morejo pa izbrisati svoje dokumentarne vrednosti.

Vse to delo je mogoče oceniti z dveh gledišč: kot ustvarjalno delo ducat posameznikov, kjer se srečujemo z znanimi imeni, poznanimi tudi v Clevelandu: Ravnatelj Marko Bajuk, profesor Janez Sever, pisatelj Karl Mauser, monsignor Matija Škerbec, Zdravko Novak.

Srečamo se pa tudi z ohranjevalci tega gradiva,

kjer gre prvo mesto Zdravkotu Novaku, skrbnemu zbiralcu slovenskega emigrantskega tiska. Janez Arnež nam sicer nakaže zgodovino Novakovega zbiranja, ne razkrije nam pa končne usode. Novak je celotno zbirko zapustil Slovensku v Rimu. Vendar tam zanjo ni bilo potrebne skrbi in je knjižno gradivo le delno ohranjeno.

Janez Arnež je začel zato na novo z zbiranjem, podobno zbiranje vrši v Trstu Pertot v Knjižnici Dušana Černeta, v Ameriki pa tudi Slovenski raziskovalni center Edita Gobca in univerzitetni center v Minnesoti. Posebej so ves čas zbirali gradivo v Narodni in univerzitetni knjižnici, vendar je gradivo ostalo v nedostopnem DD fondu in do danes zanj še ni polnega inventarja.

Na dobrih dvesto straneh nam Janez Arnež predstavi zgodovino zbiranja in hranjenja taboriščnih tiskov, opisuje napore za izdajanje in razširjanje listov in monografskih del, šolskih knjig in učnih pripomočkov. Srečamo se z opisom britanskih posegov, podpore na eni strani in ovir in cenzure na drugi. Dokajšen del te zgodovine se he ohranil v pismih, ki jih je John Corsellis pošiljal svoji materi v Angliji in so že bila objavljena v Zborniku Svobodne Slovenije.

Zaključno poglavje nakazuje odnose med begunkim tiskom in Koroškimi Slovenci. Ta kos zgodovine bi zaslužil posebno obdelavo. Danes, pol stoletja kasneje, bi že bil čas, da se na novo pretehta vloga in delo posameznikov in ustanov.

Arneževa knjiga ima angleški povzetek na tridesetih straneh, zato je kot dokumentirani vir dostopna tudi vsem, ki ne znajo slovensko.

Bibliografija, tako kot podobna dela, ni dokončna in tudi ne popolna. Že na mojih policah sem našel nekaj tiskov, ki jih ni v Arneževem seznamu. Zato je zdaj čas, da bralci tega zapiska pogledajo, kaj imajo na svojih policah in morda v skladu in bodo morda našli nekdaj dragocene, danes komaj spoznavne knjizice in razmnožene liste, ki jih še ni v Arneževi zbirki v Škofovih zavodih.

(dalje na str. 14)



1. — Slovenska pisarna je prejela najnovejšo knjigo: "LUČ VERE ZA NOVO TISOČLETJE", drugi obisk Janeza Pavla II. v Sloveniji in beatifikacija Antona Martina Slomška". Krasna knjiga z mnogimi barvastimi fotografijami o celotnem poteku slavnosti v Mariboru, med katerimi je tudi fotografija Slomškovega krožka iz Cleveland (pred hotelom Orel). Ta knjiga bi morala biti v vsaki slovenski družini. Stane samo \$20 (po pošti: \$23).

2. — Zdrava pamet, močna vera. Melhior Golob. Cena: \$12 (\$13.50).

3. — Rožmanov proces. "Na podlagi ekspertiz dveh zgodovinarjev, dr. Tamare Griesser Pečar in dr. France M. Dolinar, ki sta pregledala ohranjeno dokumentacijo sodnega procesa proti škofu Rožmanu, je bila ugotovljena ne le vrsta nepravilnosti v sodnem postopku samem, ampak tudi, da večina obtožb na Rožmanov račun ne drži." - Iz spreme mne besede knjige Alojzija Šuštarja, upokojenega ljubljanskega nadškofa. Cena: \$25 (\$28)

Da ne bomo prepogosto ponavljali eno in isto, za druge knjige pri Slovenski pisarni vas prosimo, da še enkrat pogledate naš dopis v Ameriški domovini od 21. oktobra.

Glede naročil časopisov in revij iz Slovenije, je sprememba naročnine za DRUŽINO od \$110 na \$120 za leto 2000. Pri drugih nismo opazili spremembe. Posebej nas o tem ne obveščajo.

Slovenske božične kartice bomo imeli – tako nam je objavljeni – po 14. novembru.

Naša pisarna ima precejšnjo zalogu avtomobilskih nalepkov "SLO", po \$1.00.

Sporočamo, da se bo morala Slovenska pisarna zopet kmalu seliti. Za enkrat še ne vemo točno kdaj in kam.

Lepe pozdrave,  
za Slovensko pisarno  
Anton Oblak

## Varovanje arhivskega gradiva...

(nadaljevanje s str. 12)

Grad ima tri dohode, je zgrajen na dveh ravneh, glavna stavba ima 3 nadstropja in zelo obsežno notranje dvorišče, ki ga obdajajo lepo izdelani balkoni. Na gradu je sedaj raznovrstna zbirka različnih predmetov: viteških, vsakovrstnega pohištva, različnih glasbenih instrumentov ipd., katerih zvoka je mogoče poslušati.

Z gradu so nas odpeljali na Ptujsko goro, ki so jo včasih imenovali tudi Črno ali Milostno goro, do kamor je pač mogoče z omnibusom, naprej pa smo jo sопihali vsak po svoje, najbrž glede na to, kako hitro je vsakdo mogel prepotiti vinsko zalivanje.

Romarska cerkev je iz konca 14. stoletja in ima milostno podobo Marije zavetnice s plaščem (približno iz leta 1400), pod katerim je desetine oseb, nekatere spoznavne, kar je na Slovenskem redki ikonografski motiv. Minorit p. Mark nam je na prijeten način razkazoval cerkev in kratko opisal njeni zgodovino. Zapeli smo še nekaj Marijinih, nazadnje "Marija skoz' življenje", potem pa smo se podali nazaj proti Ljubljani.

Ceravno v Argentini tudi ne manjka štorkelj raznih vrst, se je sem pa tja pogled rado vedno obrnil na kakšno štorkljo z mladiči, ki je gnezdiла na vrhu kakrega droga.

(se nadaljuje)

## SEMINAR

TORONTO, Ont. - V nedeljo, 5. decembra, ob 4. uri po poldne, bo v cerkveni dvorani na 611 Manning Ave., Toronto, seminar s sledečim programom:

Prof. Marija Markeš:

Pogled na slovensko Katoliško cerkev

Dr. Peter Klopčič:

Sprave še dolgo ne bo

Razgovor bo vodil: Ing. Jože Škulj

VSI VLJUDNO VABLJENI!

Slovensko-kanadski svet

Progressive Slovene Women of America proudly offers the Fourth Edition of *Treasured Slovenian and International Recipes*

Name \_\_\_\_\_  
Address \_\_\_\_\_  
City/State/Zip \_\_\_\_\_  
Number ordered \_\_\_\_\_ (\$15.00 + \$3. S/H each book)  
(in U.S. Dollars)  
Make checks payable to "PSWA COOKBOOK" Mail to  
15335 Waterloo Rd., Cleveland, OH 44110

**BRALCI**  
AMERIŠKE DOMOVINE!  
PRIPOROČAJTE NAŠ LIST!

Kaj delajo ameriške protestantske družine, ki so si za svoj dom in službo izbrale Slovenijo in Slovence?

## "Nismo prišli hranit in opismenjevat ljudi"

Tanja Jaklič

**Ljubljana** (Nedelo, 31. okt. 1999) – Leta 1517, Nemčija: dominikanski menih dr. Martin Luther na cerkvena vrata v Wittenbergu pribije petindvajset tez, ki pomenijo začetek nove, protestantske vere in dobe reformizma. Vzroki so bili v dolgotrajni vladavini Cerkve, kaplja čez rob pa množično kupovanje odpustkov, s katerimi so verniki spet postali "čisti".

Protestantska vera pozna le dva zakramenta (sveti krst in sveto večerjo), nauk temelji zgolj na Svetem pismu, vsaka cerkev je samostojna in ne izdaja nikakršnih zapovedi, vera ne pozna čaščenja svetnikov in Marije, duhovniki so lahko poročeni ...

V Sloveniji se za protestante opredeljuje slab odstotek prebivalstva, v zadnjih letih pa so jim prišle "na pomoč" številne ameriške protestantske družine. V Sloveniji jih živi vsaj dvajset, v Ljubljani deset. Podkovane z zgodovino reformacije, so se pri nas srečale z mitom Trubarja – danes, na tako rekoč svoj praznik – praznujejo resno, pravijo, z oziranjem v preteklost. Tri družine, tri zgodbe.

### Družina Boyd iz Bostonia: pastorji, ne misijonarji

Scott, še pred leti mesar, in Lisa – stevardesa, potem nekajletni študij teologije, ki ga je kronal v baptistični cerkvi v Marbleheadu kot pastor za mladino. V Slovenijo jih je pripeljalo vabilo tukajšnjih protestantov, poslala pa jih je organizacija Christian workers, ki ima svoje "poslance" v kar tridesetih državah po svetu.

"Ne maram, da nam rečajo misijonarji," pravi Scott. "Jasno je, da sem nismo prišli hranit lačnih ljudi ali jih opismenjevat."

### DOKUMENTI (nadaljevanje s str. 13)

Prijatelju Janezu je treba častitati ob izdaji tega pomembnega dela in mu želite, da bi mu sledili še novi zvezki o gradivu, ki si ga je s tolikim trudem nabol. Knjiga je izšla ob prički razstave tega gradiva v galeriji Družina na Krekovem trgu 1 v Ljubljani. Razstava je odprta od 8. do 29. novembra 1999.

Upam, da bo knjigo mogoče dobiti tudi v Ameriki. Navedena cena je \$15.

Jože Velikonja

Zato se raje imenuje pastor.

Delujejo kot družina s tremi fanti – Johnnyju, ki je že prvošolec v slovenski šoli, Ryanu in Matthewu se bo kmalu pridružil še novi član družine. Dan reformacije preživljajo kot vsako nedeljo, "morda bolj slovesno, resno, govorimo o zgodovini protestantizma," pravi Scott. Učijo se o Luthru, Trubarju, o začetkih protestantske cerkve.

S približno desetimi ameriškimi družinami, ki so v Ljubljano prišle s podobno nalogom, se razumejo, sodelujejo, a gre tudi med njimi za različnost, ki "je dobra," meni Scott. Recimo dileme, kdaj krstiti človeka, od kod natančno se je razvijal protestantizem ...

S katoliško Cerkvio jih vežejo enaki pogledi, pa tudi nasprotni. "Preden smo prišli, smo vedeli, da gre za krščansko deželo z močno katoliško tradicijo. A zame tradicija še ne pomeni vere ..."

V šestih letih, kolikor so Boydovi tukaj, so ljudi prepričali, da niso nikakršni radikalci ali kakšen nevaren kult. "Ker delamo v Sloveniji, si želimo delati s tukajšnjimi prebivalci in ne z Američani."

V svojo cerkev, seveda ne gre za nikakršen sakralni objekt, ampak največkrat za najete dvoranice ali samo dnevno sobo njihovega doma, vabijo vse – od mladih družin do študentov, berejo Sveti pismo, se pogovarjajo o vrednotah življenja. In seveda pojede pesmi ... danes Luthrovo himno.

### Družina Davis iz Denverja: založniški podvigi in pomoč

Mel, Patty, Jacqueline, Janessa in Brennen Davis živijo v Sloveniji devet let, sem jih je poslala denverška organizacija Konzervativni baptisti. Sprva so pomagali posameznim protestantskim cerkvam po Sloveniji – Novo mesto, Jesenice, Celje, Maribor – predvsem pri pripravi obredov in verouku za najmlajše, potem pa so se podali v založništvo. Izberejo angleško knjigo, jo dajo pre-

vesti in poskrbijo za kritje izdajateljskih stroškov.

Davisovi so petek (29. okt.) preživeli v Izoli, na osrednji cerkveni prireditvi ob dnevu reformacije, Patty je javno zapela eno od na novo prevedenih cerkvenih pesmi. A poudarjajo: "Gre za pomoč slovenskim prirediteljem. Ob tem prazniku smo bolj v ozadju."

Preden sta se zakonca odločila za cerkveno delo na tujem, "v Ameriki je res veliko ljudi, ki so pripravljeni delati za Cerkev, a malo, ki jih želi oditi v svet," sta oba imela svoje poklice, ki pa sta jih scasoma zamenjala za študij teologije. Delo in selitev na Hrvaško so jima odsvetovali zaradi vojne, in ko je sledilo vprašanje, kaj pa Slovenija, sta morala pogledati na zemljevid.

Prišli so med prvimi ameriškimi misjonarskimi družinami, že leta 1991. Zadnji dve leti jim minovala v prevajjanju pesmarice s sedemsto religioznimi pesmimi – The Celebration Hymn, ki jih prepevajo po vsem svetu. Velik projekt, ki pa ga sama samo vodi, kot prevajalci in lektorji seveda sodelujejo predvsem Slovenci, nastaja v sodelovanju s Svetopisemsko društvo Slovenije, za zajetno pesmarico pa so že kupljene avtorske pravice.

Novi prevod, naslov bo Pojte Gospodu novo pesem, bo zvesto sledil originalu, z njim pa bomo Slovenci dobili veliko tudi priložnostnih (ob poroki, smrti, različnih praznikih ...) pesmi, samo božičnih kar petdeset. Prevedene ne bodo le nekatere nacionalne himne kot America the Beautiful, Oh, Canada ... Izid pesmarice se bo zgodil prihodnje leto, točno na dan reformacije, ki ga bodo pospremili s posebnim koncertom v Čačkajevem domu. "Upamo, da bodo pesmarico sprejeli tudi v katoliški Cerkvi," pravita Mel in Perry.

### Družina Landrus iz Tennessee: Hoteli so v Evropo

Najprej leto v Mehiki, še eno v Aziji, potep po Evropi in Slovenija. "Hotelni



Družina Boyd v pričakovanju šestega člena



Davisovi – iz Denverja na Škofljico



Po Mehiki in Aziji tretja postaja Landrusovih

čanske skupine. "Včasih obvelja ena zamisel, če ne uspe, poskusimo z drugo," pravi Tim, ki je ponosen na svojo skupino tridesetih ljudi. Zbirajo se na gradu Bellevue, med njimi so tako Američani kot Slovenci, ki jih lahko srečajo na cesti in povabijo na srečanje.

Načrti? "Vsake tri, štiri leta se odločimo, kje bomo živeli. Za zdaj smo srečni tu, ker pa ne vemo, kam nas bo peljala pot, smo si na vpisali kar v domačo solo. Iz Amerike smo dobili učbenike, pošiljajo nam teste in tako izvajamo ameriški učni program."

V Sloveniji so prvič naleteli na državni praznik – dan reformacije, kar jih je začudilo.

"Zgodovina, začetki protestantizma nam veliko pomenijo, a bolj," poudarja Tim, "je pomembno, kaj delamo danes, kako sledimo Svetemu pismu Kristusovim naukom."

Z drugimi družinami sodelujejo spontano, a organizacije med sabo niso povezane. "Naša teološka baza je enaka, včasi pa se bolj razlikujemo v tehničnih podrobnostih, koliko časa živeti v eni deželi, kolikokrat oditi domov in podobno."

Z družino Boyd sodelujejo pri ustanavljanju krš-

## BRICKMAN & SONS

### FUNERAL HOME

21900 Euclid Ave.

481-5277

Between Chardon & E. 222nd St. — Euclid, Ohio

**Joseph L.  
FORTUNA**

**POGREBNI ZAVOD  
5316 Fleet Ave.  
Cleveland, Ohio  
Tel. 216-641-0046**

**Moderno pogrebni zavod.  
Ambulanca na razpolago  
podnevi in ponoči.**

**CENE NIZKE  
PO VAŠI ŽELJI!**

Karel Smolle končal petletno zastopanje avstrijske manjšine v parlamentu

## Parlamentarno slovo slovenskega poslanca

Celovec - 28. oktober bo šel v zgodovino koroških Slovencev. To je bil zadnji parlamentarni dan državnega poslanca Karla Smolleja. Končalo se je eno redkih svetih poglavij v povoju političnem razvoju slovenske narodne skupnosti.

Začelo se je leta 1983. Na avstrijskem strankarsko-političnem prizorišču se je pojavila Alternativna lista oz. sedanji Zeleni. Smolle je bil kot tedanji predsednik KEL edini slovenski politik, ki je takoj spoznal, da se obeta Zelenim uspešna parlamentarna prihodnost in da lahko postanejo pomembni strateški partner EL (Enotna lista).

Kljub mnogim skeptičnim reakcijam v lastnih političnih vrstah je bil optimističen, da bo to partnerstvo obrodilo sadove, kar konkretno pomeni: zastopstvo EL v dunajskem parlamentu. Bil je v svojem optimizmu vztrajan - in uspešen. Leta 1986 so koroški Slovenci s Karлом Smollejem po 70-ih letih dobili spet svojega državnega poslanca. Smolle je postal poslanec v dokaj razburkanem naročnopolitičnem obdobju. Na apeti je bila novelizacija manjšinskega šolskega zakona. Slovenska stran se ji je skupno s številnimi prijatelji iz večinskega naroda demonstrativno upirala, zvez-



**Karel Smolle je pet let zastopal avstrijske manjšine v državnem zboru.**

zna vlada pa se je odločila, da jo bo v vsakem primeru izvedla.

Hkrati je bila zelo zainteresirana, da bi v parlamentu glasoval zanjo tudi Smolle kot pripadnik slovenske narodne skupnosti. Poleg tega je bila njena velika želja, da bi koroški Slovenci po 10-letnem bojkotu vstopili v sosvet. Ponudila je narodni skupnosti memorandum, v katerem je obljubila, da bo uresničila Dvojezično trgovsko akademijo in televizijsko oddajo "Dober dan, Koroška" ter povisala finančne podpore.

To tega pa bi prišlo samo v primeru, da Smolle glasuje za novelizacijo manjšinskega šolskega zakona in da osrednji organizacijski vstopita v sosvet. V nasprotnem primeru bi večinske stranke kljub temu glasovale za novi šolski zakon, ne bi pa pristale na memorandum.

Kako se je Smolle odločil in kako, milo rečeno, sramotno so ga zaradi tega napadali predvsem nekateri lastni rojaki, je znano. Prav tako je tudi znano, da je prišlo do uresničitve memoranduma. Brez tega koroški Slovenci ne bi dobili niti Dvojezične trgovske akademije niti slovenskih televizijskih oddaj.

Danes mora vsak, ne glede na to, kako je pred 10-imi leti sprejel Smollejev glas za novelizacijo manjšinskega šolskega zakona, priznati, da je Smolle znal izkoristiti politični trenutek v korist narodne skupnosti. To priznanje velja tudi Narodnemu svetu koroških Slovencev (NSKS) s takratnim predsednikom dr. Grilcem na čelu, ki je mero dajno usmerjal takratne politične odločitve.

Smollejeve odločitve v parlamentarni dobi 1986-1990 so bile koristne in daljnovidne. Na žalost manj daljnovidna pa je bila odločitev pred iztekom zakonodajne dobe, ki je pomenila konec strateškega partnerstva med EL in Zelenimi.

Vzroke za to je treba iskat na obeh straneh. Na eni strani so se v vrstah Zelenih pojavili pripadniki manjšine, katerih edina skrb je bila, kako razbiti zaveznštvo med KEL in Zelenimi. Ko so svoj cilj dosegli, so se spet umaknili iz vrst Zelenih in se podali tja, od koder so prišli - v glavnem v SPÖ. Še prej pa so omogočili poslansko kariero Tereziji Stoits, o kateri je znano, da ima socialdemokratske korenine.

Na drugi strani pa je treba tudi priznati, da je bila odločitev vodstva KEL leta 1990 prenagljena. Obstajala je namreč možnost, da bi po Smolleju kandidirala pri Zelenih namesto Terezije Stoits gradiščanska Hrvatica Marjana Grandits. Imela je odprto uho za samostojno gibanje koroških Slovencev. V odločilnem trenutku bi potrebovala podporo KEL - KEL pa se je odločila za ukinitev sodelovanja z Zelenimi.

Minilo je celih pet let, da se je lahko EL kot naslednica KEL spet aktivno vključila v politično dogajanje na državni ravni. Novega strateškega partnerja je našla v Liberalnem forumu, ki ji je zagotovil resnično avtonomijo in omogočil Smolleju ponovno zastopstvo v dunajskem parlamentu.

Čeprav je trajalo samo eno leto, za narodno skupnost ni bilo nepomembno. Na Smollejevo pobudo je temeljni manjšinski zaščitni zakon postal predmet posebnega parlamentarnega pododbora, prav tako pa so sklenili, da se bo posebna komisija zgodovinarjev ukvarjala s povrnitvijo materialne škode, ki jo je nacistični režim prizadel slovenskim pregnancem.

Na žalost pa se je izkazalo, da je bilo strateško partnerstvo z LIF neperspektivno. Izid oktobrskih državnozborskih volitev je to kruto potrdil. Še bolj drastično pa to dokazujejo

Srečko Vončina, župnik v Črnom Vrhu

## Zahvali Gospoda, svojega Boga

V Svetem pismu beremo, kako je Mojzes, pred izhodom iz Egipta govoril svojemu ljudstvu: "Gospod, tvoj Bog te pelje v lepo deželo, deželo potokov, studencev in jezer, v deželo pšenice in ječmena, vinske trte, smokev in granatnih jablan, v deželo oljk in medu, v deželo, kjer ne boš trpel pomanjkanja. Ko se boš najedel do sitega, zahvali Gospoda, svojega Boga, za lepo deželo, ki ti jo je dal." (Prim. 5 Mojz 8, 7-10.)

Te Mojzesove besede sem skoraj vsako leto na zahvalno nedeljo prebiral svojim vernikom v Slovencu, Gradnem, Kožbani in Fojani. Ko sem bil naprošen, naj napišem misel za jesenski Briški časnik, mi je prišel na misel prav ta odlomek iz Svetega pisma. V svojem srcu čutim, da je bil odlomek napisan za vsakega izmed nas, bodisi zame, ki to pišem in zate, ki boš te vrstice bral.

Lepa dežela - Slovenija - se tako ujema z opisom božje oblube po Mojzesu. Lepa dežela - Brda - ki se še posebej enačijo s to božjo oblubo. Dežela pšenice, na katero smo pozabili in imamo rajši tujo. Dežela vinske trte, ki jo imamo preveč in smo od nje preveč pričakovali. Dežela smokev, ki nam premalo pomeni. Dežela medu, ki ga po zaslugu pridnih čebel še nismo onesnažili. Deželo oljk, ki jo je potrebno na novo ovrednotiti. To je tudi dežela, v kateri se ne trpi pomanjkanja in se ne hrani ubožno.

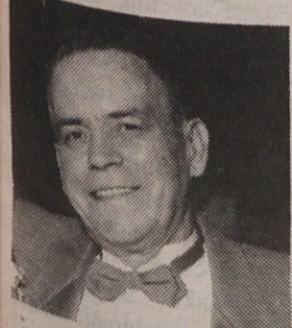
V svojem devetnajstletnem življenju med vami sem bil deležen gostoljubja mnogih posameznikov in družin. Ob raznih obnovah cerkva, blagoslovu hiš in raznih drugih obiskih sem bil vedno deležen vsaj krožnika dobre kuhnje in kozarčka domačega vina. Ob raznih praznikih in žurah pa se je včasih dobesedno razsipalo. Ob vsem tem: "Zahvali Gospoda, svojega Boga!" (5 Mojz 8, 10)

Hvaležen sem Bogu za vsa ta leta, ki sem jih preživel v tej deželi in med Vami, dragi Brici. Hvaležen sem Vam, dragi Brici. Hvaležen sem vam, da ste me sprejeli, me vzljubili in spoštovali. Hvaležen, da ste me sprejeli kot duhovnika, ki je poslan, da bi v kraju in času z besedo in življenjem pričal: "Ne pozabi Gospoda, svojega Boga!" (5 Mojz 8, 10). Ne pozabi, da si rojen za nekaj višjega. Da si rojen za ljubezen, ne za sovraštvo. Da si rojen za bratstvo, ne za egoizem. Da si rojen za človeka, ne za žival. V kolikor mi to ni vedno uspelo ali pa sem komu nehotje napravil krivico, mi prosim, oprostite. Devetnajst let sem preživel med vami in nisem doživel, da bi me kdo zabil, da sem duhovnik. Hvala vam za vse in nadaljujem z Mojzesom: "Ko boš jedel do sitega, zidal lepe hiše in v njih prebival, ko se bo množilo tvoje bogastvo, glej da se tvoje srce ne prevzame in ne pozabiš Gospoda, svojega Boga, kajti on je tisti, ki ti daje moč" (Prim. 5 Mojz 8, 12-14).

BRIŠKI ČASNIK, št. 16, letnik 4, jesen 1999  
Op. ur. AD: Hvaležen sem g. Jožetu Delčiniu  
za posredovanje omenjenega časopisa.

## V BLAG SPOMIN

Ob tretji obletnici smrti ljubega moža, očeta, starega očeta in strica



**Lojze Jurkovič**  
Umr. dne 13. novembra 1996

Tri leta Te zembla krije,  
v temnem grobu mirno spiš;  
srce Tvoje več ne bije,  
bolečin več ne tripiš.  
Nam pa žalost srca trga,  
rosijo solze nam oči;  
dom je prazen in otožen,  
odkar Te več med nami ni.  
Zalujoči:  
Zena, Pepca  
Paul, sin, in snaha Joy  
Lidiya, hčerka, in zet Garry  
Barbara, hčerka  
Ryan in Robby, vnuka  
Lindsay, vnukinja  
in ostalo sorodstvo v Ameriki,  
Sloveniji in v Nemčiji  
Euclid, Ohio, 11. novembra 1999.

Smollejeve odločitve v parlamentarni dobi 1986-1990 so bile koristne in daljnovidne. Na žalost manj daljnovidna pa je bila odločitev pred iztekom zakonodajne dobe, ki je pomenila konec strateškega partnerstva med EL in Zelenimi.

## Ustanovili center za diabetike

Trst/Gorica - Zveza društev diabetikov Slovenije je na Otočcu ustanovila center za izobraževanje in razvedrilo slatkornih bolnikov. V njem bodo usposabljalni diabetike, da bi lahko sami bdeli nad svojo boleznjijo, ki jo je mogoče nadzorovati in obvladovati.

V Sloveniji je kakih 90 tisoč ljudi s slatkorno boleznjijo. Ti si v okviru društev diabetikov izmenjujejo informacije o bolezni, kar je zelo pomembno na poti h kakovostenjemu življenju. Cilj zdravljenja je čim boljše in lažje življenje z boleznjijo, ki zahteva 24-urno pozornost vsak dan.

Zveza društev diabetikov je medtem svoje glasilo Slatkorna bolezen, ki je izhajalo v obliki časnika, preoblikovala v novo revijo z istim naslovom in bo izhajala vsake tri mesece.

Novi glas, 4. nov. 1999

NAŠ TEDNIK, 29. okt. 1999  
Z AMERIŠKO DOMOVINO  
STE VEDNO NA TEKOCEM

## Misijonska srečanja in pomenki

### 1304. Z bliskovito hitrostjo Jubileju 2000,

Jezusovega rojstva, hitim naproti. Vprašujem se, le kako bomo ujeli prav tisti trenutek? Verjetno bomo vzklknili: Hvalimo Gospoda, našega Zveličarja. Ostani z nami, ves, dan, Gospod. Naj bo Tvoj blagoslov kot sonce, kateri nikdar ne zaide. Ves dan bomo Tebi posvetili, ne daj, da bi nas hudočni duh zmotil. Naj Tvoj dar svetlobe prodre v našo bit, da bomo postali sol zemlje in svetloba svetu. Naj ljubezen Svetega Duha vodi naša srca in usta, katera naj vedno govorite samo o Tvoji veliki ljubezni. Pomagaj nam, da bomo vedno spolnjevali le Tvojo voljo. Da bomo bližnjega ljubili kakor samega sebe.

Misijonar **Lojze Letonja** se je oglasil 18. septembra. Zahvaljuje se za pismo in dar, ki smo mu ga poslali od darovalcev iz Kanade v kan. dolarjih. Piše:

"V tem poletnem času se je marsikaj zgodilo. Bil sem na Irskem in v Sloveniji. Prinesel sem si kar lepo zalogu liturgičnih in bogoslužnih predmetov. Dobil sem tudi paket z mašnimi oblačili iz Združenih držav od MZA sodelavke ge. Anice Tushar. Tako vidim, da je moja prošnja odmevala tudi preko Atlantika. Jaz se vam vsem iz srca zahvalim za vaš trud, in seveda zahvala vsem dobrotnikom, ki nas podpirajo v delu za rast Božjega kraljestva. Pred par dnevi je prišel nazaj z dopusta moj sobrat lazariš, Poljak, in sva sedaj zopet dva tu v Severouralsku. Pred dobrim tednom sem bil v Moskvi, da sem prinesel moje stvari, v glavnem knjige, ki sem jih pustil meseca julija, nekaj knjig pa sem še kupil. Tako, da imam tudi kaj dati našim ljudem-vernikom, ki prihajajo k bogoslužju. Nekateri imajo stare orumenele in zamašcene knjige - molitvenike in iz njih molijo. Pri maši pa skoraj ne odgovarjajo, ker ne znajo. Potrebno bo ljudem dati v roke tudi kakšen katekizem in Sveti pismo, da se bodo poučili nekoliko globlje o resnicah svete vere.

Ravno sem ušel iz Moskve pred valom terorizma, ko so minirali dva stanovanjska bloka. To je baje vse v zvezi z vojno v Dagestanu v Kavkazu... Vse to dogajanje je sicer daleč od nas, toda živimo pa v eni isti državi.

Danes so v Sloveniji v pričakovanju jutrišnjega velikega dogodka, ko bo papež Janez Pavel II. proglašil škofa Slomška za blaženega. Jaz sem tudi nekoliko na tekočem; ravno včeraj sem dobil *Družino* s prilogom, kjer je vse napisano, kako naj bi slavje potekalo.

Bog daj, da bi vsi ljudje imeli veliko duhovnih koristi. Seveda bi bil tudi vesel, če bi lahko zraven bil, pa bom gotovo v duhu z vsemi, ki so in bodo tam. Mi širje lazarišti čakamo našega generalnega asistenta Jožefa Kapuscianca, ko nas bo obiskal. Pripravljal se bo jutri zvečer v Ekateterinburg in bova šla s sobratom Tomažem Mavričem po njega. Ostal bo 5 dni in obiskal tudi škofa v Novosibirsku.

Vreme je pri nas popolnoma jesensko, nagiba se že proti zimi, saj bi v stanovanju že kar bila potrebna kurjava. Pravega sončnega vremena že dolgo ni bilo, kar oblačno je in deževno.

Ob koncu teh vrstic prejmite prisrčne pozdrave vsi MZA sodelavci in dobrotniki in prijatelji, naj vas vse spremi božji blagoslov pri vsem vašem nesebičnem in požrtvovalnem delu. Vaš **Lojze Letonja**.

Naslov: Lojze Letonja, 624470 Severouralsk, Ruska federacija - A/R 355

Misijonar bo gotovo zelo vesel, če se ga bo kdo spomnil s pozdravi. Pričakujemo, da se bo še misijonar Tomaž Mavrič kaj oglasil in potrdil dar.

Iz Egipta, t.j. popolnoma z drugega konca zemeljske oble, se je oglasila misijonarka s. **Milena Zadravec**. Piše:

Najlepša hvala za pozdrave in misli za Jubilej 2000. Če bom slučajno šla na duhovne vaje v Sveti deželo, se bom sigurno spomnila in molila za vse MZA sodelujoče, pa tudi za vse dobrotnike bom molila. Medtem upam, da ste

prejeli potrdilo, ki sem ga takoj poslala ge. Mari Celestina. Samo izredno dolgo je hodilo MZA darilo v Egipt. V slučaju nove spremembe mojega delovanja vas bom obvestila. Pozdravite mi, prosim, vse Slovence in Slovenke v Torontu, posebno tiste iz župnije Marije Pomagaj (E. Fotičev) in g. župnika Valentina Batiča.

Hvaležna Milena Zadravec"

Iz Afrike, Madagaskarja, se je oglasila s. **Terezija Pavlič** in sicer s pismom, datiranim 25. maja. Piše:

Pišem Vam po Binkoštih in se oproščam mojemu molku. Nimam namreč veliko daru za pisanje, pa tudi mi vedno primanjkuje časa. Srčna vam hvala, ker še nadaljujete preko MZA s podporo. Gospod, pokojni Karl Wolbang vas z nebes vse blagosavlja. Kar zadeva potrdila o prejemu daru, ki ste mi ga poslali, se je nekaj zataknilo. Iz Pariza so mi končno le sporočili, da je dar, ki ste mi ga preko MZA poslali od dobrotnikov, le prišel. Ko sem prejela sporočilo, sem potrdila prejem. Hvala vsem dobrotnikom, ki nam pomagajo.

Moje delo pri gobavcih se nadaljuje, vendar se število bolnih manjša. Skupaj z organizacijo, odgovorno za delo z gobavci imamo v programu, da bomo malo spremenili naše delo. Več pozornosti bomo posvetili operacijam; rehabilitaciji: kot ortopediske čevlje, proteze itd. Vse to nam bodo dalo kar dosti skrbi in sitnosti. Namreč, tukaj se ne dobim takih predmetov, potrebno bo nabavljati iz drugih držav. Stroški pri tem bodo naraščali, ker bo potrebno plačati carino. Tudi to bomo morali utrpeti, če resnično želimo pomagati revežem.

Da bi nam le zdravja naklonil Gospod, pa bo šlo. Če Bog da, vas bomo o vsem tekočem informirali.

Še enkrat iskrena zahvala vsem dobrotnikom in vam pri MZA za vse darove in žrtve, ki jih doprinašate, da pomagate nam misijonarjem. Samo z molitvijo Vam bomo vrnali. Vaša hvaležna s. **Terezija Pavlič**.

Naslov: Sr. Terezija Pavlič, Filles de la Charite, Leproserie D'Ampasy B.P. 94 614 Tolagnaro Madagaskar, Africa

Sledila bodo še zanimiva pisma misijonarjev, s katerimi izkazujejo hvaležnost dobrotnikom, ter se obenem priporočajo za pomoč, da bodo s polnimi rokami ter veselim srcem služili Bogu in ubogim, v katerih gledajo Kristusa.

**DAROVI:** Vid in Marija Rovanšek \$200 kan., za sv. maše mis. Roku Gajšku. Istri \$100 kan. za sv. maše mis. Tomažu Mavriču. Stanley Gerdin \$50 za slov. misijonarje. Predsednica MZA Anica Tushar posilja od NN iz Montereya \$1000 in sicer \$750 za vse, \$150 za Rev. Forkuo, \$60 za radio Ognjišče (sic.). Za RO od Silve Dolenc \$60 in Johna in Anice Tushar \$60. Ista dva za bogoslovca v Sunyani \$300. Vsem in vsakemu poseben Bog plaćaj!

V bolnici se zdravi g. Janez Marentič, ki je še v odboru MZA. Priporočam ga v molitev, da se mu zdravje zboljša, če je tako božja volja.

Naj božji Misijonar obilno poplača vsem in vsakemu posebej za vse. Hvaležen misijonski pozdrav.

**Sonja Ferjan**

79 Lunness Rd., Toronto  
ON M8W 4M7 Canada  
Tel.: (416) 255-2519

## KOLEDAR

### društvenih prireditev

#### NOVEMBER

13. - Pevski zbor Jadran priredi jesenski koncert z večerjo in plesom v SDD na Waterloo Rd.

13. - Belokranjski klub priredi martinovanje v SND na St. Clair Avenue. Igra Tony Klepec.

14. - Kr. št. 2 SNPJ priredi jesenski koncert v SDD na Recherjevi ulici. Pričetek ob 3h pop.

#### DECEMBER

5. - SKD Triglav priredi miklavževanje pri fari Sv. Janeza Evangelista.

19. - Društvo SPB priredi božičnico v šolski dvorani pri Sv. Vidu, ob 2.30 pop.

31. - Slovenski delavski dom na Waterloo Rd. priredi silvestrovanje ob prihodu leta 2000.

### Spoštovanja vredna solska tradicija

*V Izoli so pred 580 leti  
dobili javno šolo, v  
Kortah pa pred 180 leti  
slovensko šolo*

**Izola** - Petsto osemdeset let javne šole v Izoli in 180 let slovenske šole v Kortah sta dve spoštovanja vredni oblečni šolstva v Slovenski Istri. Sta praznik vseh, ne samo ene narodnosti in tudi ne samo enega kraja, je ob celodnevni praznovanju, ki je bilo 15. oktobra, povedala izolska županja Breda Pečan.

V izolski občini so vedeni posvetili temu prazniku. Zjutraj so izpeljali otroški in srednješolski parlament, popoldan so v izolskih šolah in v Kortah pripravili nekaj strokovnih posvetovanj, zatem pa še pri-

reditve na kortežanski osnovni šoli ob 180. oblečni prve šole v slovenskem učnem jeziku, zvečer pa je na slavnostni akademiji govoril tudi šolski minister dr. Pavle Zgaga.

Dr. Dario Darovec iz Znanstveno raziskovalnega središča RS Koper je na posvetu med drugim povedal, da najstarejši dokumenti o javnih šolah na območju Slovenije omenjajo najprej Piran, kjer je mestno plačevalo šolo že leta 1290. Izolska občina se lahko pohvali z dokumentom iz leta 1419, medtem ko so denimo v Mariboru o prvi javni šoli pisali šele leta 1452 in v Celju 1460.

Slovenčina pa se je v šolah v Istri pojavila že 1710. leta v tedaj ustanovljenem semenišču v Kopru. Za najstarejšo osnovno šolo v slovenskem jeziku pa se zgodovinarji opirajo na statistične letopise Avstrijsko-ilirskega Primorja. Po teh naj bi dve najstarejši šoli s slovenksim učnim jezikom bili prav ta v Kortah in druga v Ospu, ki se je do slej postavljala s celo nekaj let daljšo tradicijo slovenčine v istrskem osnovnem šolstvu.

### Lepi dosežki Siemensa Slovenija

**Ljubljana** - Siemens Slovenija je v lanskem poslovnem letu, ki se je končalo 30. septembra, dosegel 12,1 milijarde tolarjev prihodkov od prodaje. Pet milijard tolarjev celotne realizacije predstavlja promet Siemensa Slovenija, 7,1 milijarde tolarjev pa znaša provizija od skupnih poslov s Siemensom iz Avstrije in Nemčije na območju Slovenije.

Naročila, ki jih ima Siemens v Sloveniji, so skupaj vredna 16,3 milijarde tolarjev, od česar je bilo za 5,3 milijarde lastnih naročil, za 11 milijard tolarjev pa provizije od skupnih naročil.

Siemens tesno sodeluje s slovenskim gospodarstvom. Med največjimi projekti je dobava vlakov za primestni promet v vrednosti skoraj 20 milijard tolarjev (okrog 100 milijonov US dolarjev); ta projekt se bo končal leta 2005.

### NOVI GROBOVI

(nadaljevanje s str. 9)  
in pokopom na Vernih duš pokopališču.

#### Angeline C. Karlinger

Umrla je 96 let stara Angeline C. Karlinger iz Euclidu, rojena Pucel, žena Albina (poročena sta bila 75 let), sestra Mamie Wittreich ter že pok. Franka, Johna, Edwarda, Williama, Josephine Schmidt, Frances Perko in Anne Pucel. Pogreb je bil privatnega značaja s pokopom na Kalvariji pokopališču.

### Misijonska Znamkarska Akcija - Catholic Mission Aid

je registrirana v Columbusu, Ohio, ZDA. Je javna, nepridobitna misijonska dobrodelna organizacija, ki jo je ustanovil g. Charles A. Wolbang, C.M. Zbirka darove za pomoč slovenskim misijonarjem, ki delujejo po svetu. Prosimo, da nam bodo prijatelji misijonov darovali še vnaprej finančno pomoč, ter se spominjali misijonskih potreb v svojih oporokah.

Za vsak dar Vam bomo hvaležni, kakor tudi misijonarji in ubogi, ki bodo vaših darov deležni. Za vse prejete darove izdamo potrdila za "Income Tax."

Glavni odbor MZA-CMA, Cleveland